

Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel copv

10. 5. 1975

Onze Vogels

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, 4812 AK Breda, telefoon (076) 13 61 37.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71, 3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 61 60.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, 4621 AT Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39, 7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Commissaris: J.J. Krol, Trompstraat 16, 7942 AE Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a, 9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.

District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8, 8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.

District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126, 7885 EL Barger Oosterveeld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, 7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.

District Gelderland: D.J. Prinsen, Berkenlaan 132, 7064 HT Silvolde, telefoon (08350) 53 14.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13, 3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.

District Noord-Holland: A.J.F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, 2142 EH Cruquius, telefoon (023) 28 59 06.

District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk, Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, 4561 WN Hulst, telefoon (01140) 38 16.

District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg, Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide, telefoon (01646) 31 17.

District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2, 5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.

District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29, 5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D.J. van der Molen, Esschingstraat 80, 7721 XD Dalfsen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.

H.J. Veerkamp, Royaardsplein 12, 3123 AN Schiedam, telefoon (010) 71 48 39, voor kleur- en postuurkanaries.

H. Warmerdam, v.d. Duin van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom, telefoon (02520) 1 75 57, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom,

gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.

Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland f 27,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 37,50 per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 400 Bfr per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

Onze

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wenst zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub

Secretaris: J.G. J. van Valkenburg, Snijderstraat 15c, 4204 EB Gorkum, telefoon (01830) 3 45 83.

Penningmeester: A.A. Straver, Emmalaan 9, 2405 GA Alphen a.d. Rijn, Postgiro 3541696 t.n.v. penningm. NZC Alphen a.d. Rijn.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, 3173 RE Poortugaal, telefoon (010) 38 27 43.

Penningmeester: L.J.G. Rovers, W.H. Jordaaensingel 40, 7481 GP Haaksbergen, telefoon (05427) 28 24.

Giro t.n.v. de postuurkanarieclub nr. 1667906.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: S.A. van Dongen, Schimmelpenninckstraat 17, 5037 RT Tilburg, telefoon (013) 67 25 05.

Penningmeester: G.F. Jansen, Fresiastraat 15, 3742 TK Baarn, telefoon (02154) 1 83 34.

Giro 3158484 t.n.v. Spec. cl. Eur. Vogels.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende vogel

Secretaris: H. Kehl, Plein 1953, nr. 144, 3086 EK Rotterdam, telefoon (010) 80 28 54.

Penningmeester: E. Zehenpfening, Acacialaan 8, 3741 WC Baarn, telefoon (02154) 1 20 07,

giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub.

Contributie f 25,— per jaar. entree f 5,—.

Japane Meeuwenclub

Secretaris: A. Kok, Pals 29, 6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.

Penningmeester: W.A.M. Berns, Kerkallee 91, 6882 AP Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28.

Rek.nr. 30.39.88.207 Rabobank, Velp.

t.n.v. Penningmeester J.M.C.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras- en Grote parkieten

Secretaris: W. Sijsma, Grindweg 29a, 8471 EG Wolvega, telefoon (05610) 53 27.

Penningmeester: F. Leunissen, Jupiterstraat 22, 6421 RW Treebeek, telefoon (045) 21 94 31.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 2,50. Storten op postgiro nr.3587100 t.n.v. Parkieten Speciaalclub, Karel Doormanstraat 42, Waubach (L.).

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

ID VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 49.000)

EDACTIE

J.E. van Berkel
hr. Walraven

edactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — moet een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere omstandigheden verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

ADVERTEREN

LEURKANARIES aan: W.C. Oonk, Bergweg 37, 242 EP Lochem.
POSTUURKANARIES aan: H. Warmerdam, v.d. Duin van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.
GRASPARKIETEN aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 322 LK Leiden.
RASPARKIETEN aan: H.W.J. v.d. Linden, verbodestraat 72, 5921 ES Blerick.
EBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPEN-ASTAARDEN aan: G.W. v.d. Meijden, Empenlandstraat 27, 5283 CK Boxtel.
ROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D.A. Duijvis, t. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.
MUTATIES BIJ TROPISCHE VOGELS aan: H. Kehl, Plein 1953 nr. 144 3086 EK Rotterdam.
ORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools, Olenweg 9, 4505 PM Zuidzande.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 25 juni 1979

IN DIT NUMMER

	pag.
De koolmees	196
Plukken, waarom en wat doe je eraan	198
De witborstrietvink	200
NBvV Boekenservice	201
Wat is er allemaal voor nodig om postuurkanaries te fokken	202
Van groen tot albino	207
Grasparkieten allerlei	208
Geslaagde kweek met bonte boertje	209
Exotische vogels als huisdieren Ja of Nee	211
Een fuut en toch geen fuut	213
Mutaties bij tropische zaadeters	215
Kippenverdriet	219
Over bloemen en planten	220
Onkruiden	221
Het kweken met Europese vogels	222
Ervaring met de agapornis Roseicollis	224
Uw vraag ons antwoord	225
De volière van de maand	226
NBvV-service	227
Endoscopische geslachtsbepaling bij vogels	228
Denkpatronen en hun dubbele bodem	230
De bruinserie	232
Vraag en aanbod	234

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Benny Slagers/A.P. van Gils/W. Rouppe van der Voort/van Wijngaarden b.v./Cédé	206
Theiling	210
Sluis	218
De voederspecialist/S.J. Dorpmans	222
Tek/Zomer Lunteren	223
F. Thyssen/De Tropenhal	226
Henk van Os/Hellingman b.v.	229
Fauna Metaalwaren/404/Sabri Pet Supplies	235
T.V.R. Vogelvoederfabriek/Fauna metaal	236
Beaphar	237
Hulskamp b.v.	238
Conditio/Blankenstijn/Edelchemie b.v./Ornimondo/Rein v.d. Veen/Van Waardhuizen/Animali/Minifauna	239
Witte Molen	240

Foto voorplaat en pag. 196:

Jonge koolmezen
R. Prange

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 73 00 88

DE KOOLMEES

Meindert de Jong

Tot de Nederlandse avifauna horen zes 'echte' mezen, die behoren tot het geslacht **Parus**. Het zijn de kool-, pimpel-, kuif- en zwarte mees en de matkop en de glanskop. Van deze is de koolmees de grootste en wordt ditmaal de held van het verhaal, hoewel ook vriend pimpel niet helemaal wordt vergeten.

De koolmees komt wat afmetingen betreft overeen met een huismus. Hij is echter wat slanker, want in mijn nestkastjes met een vlieggat met een doorsnee van 28 mm kan de koolmees wél maar de huismus net niet door. Wel is hij aanmerkelijk anders getekend. Hoewel hij

duidelijk is afgebeeld geef ik volledigheidshalve toch even het signalement: hij draagt een koolzwart petje, een zwart zijden bef en een dito gekleurde das, een heldergeel vest en een gelig groen colbertjasje. Bij het vrouwtje zijn de kleuren vrijwel gelijk, alleen een tikkeltje fletser en is ook het zwart over de onderdelen wat smaller. Wel heeft zij, net als haar echtgenoot, opvallende witte wangen. Koolmezen zijn wat je noemt echte drukmakers. Nu eens zitten ze op de manier van een vink luidkeels "pink - pink" te roepen, dan weer klinkt het als 'si-si-tie - si-si-tie' en als zij het in het voorjaar op hun heupen krijgen zitten ze uittentreuren te ziegezagen: tiétsjuu - tiétsjuu - tiétsjuu'. Hebben ze het niet té druk met roepen of zingen dan zijn ze voortdurend in de weer, almaar speurend en spiedend. Alle gaatjes, reetjes, spleetjes en barstjes worden aan een minutieus onderzoek onderworpen. Insekten, larven, eitjes en spinnetjes worden met graagte verorberd, maar ook wordt wel plantaardige kost genuttigd zoals fruit, zaadjes, bessen, knoppen en dergelijke. 's Winters komen ze op de voertafels en bungelen aan opgehangen slieren pinda's, aan stukken spekzwoerd, op vetbollen en ook snoe-

pen ze van zonnebloempitten, vooral de witte. Maar ook hebben de koolmezen wel eens 'gemene' straken op hun kompas. Zo werd in maart 1938 (waar blijft in vredesnaam de tijd!) mijn aandacht getrokken door een jonge mees, die nauwelijks de vliegkunst machtig was. Het diert zat erbarmelijk te tjilpen: het geel omrande snetje opengesperd en de wiekjes bedelend trillend. Kortom zo te zien was het één brokje walhoop en ellende!

Kennelijk had het vogeltje honger en was het nog niet in staat zichzelf van snavelvoorraad te voorzien. Plotseling kwam een koolmees aangevlogen, streek neer naast de jarmerende mees en hakte hem een paar fikse snavelhouwende heesentjes in, die lekker werden opgepeuzeld! Wie had zoiets van hameesje verwacht? Thuis ben ik inmiddels gaan snuffelen en vond bij Brehm: '... en pikt dit zo lang en krachtig met de snavel in de kop tot zij de schedel verbrijzeld hebben en de hersenen, een zeer gezocht lekkernij voor onze vogel, kan bereken'. Ook in 'The popular handbook of British Birds' en 'The Handbook of British Birds' staat iets dergelijks vermeld. Maar denkt u nu vooral niet, dat zoiets dagelijks wel van de mezen is. U kunt gerust va-

ij aannemen dat het slechts spidisch voorkomt.

ver het nest, de eieren en de jongen is reeds verteld in 'Onze Vogels' van september vorig jaar, maar ik wil er nog wel het een en ander aan toevoegen. Kort na de oorsprong struinde ik door de duinen bij de bek van Holland. Op een gegeven oment vond ik een weggegooid andblusapparaat en omdat het de geval fel afstak tegen de groene vegetatie, wilde ik het elders demonteren. Ik tilde het op maar liet het ook onmiddellijk weer los. Uit het binnenste klonk namelijk een geluid als het blazen van een woedende kat. Uiteraard schrok ik, maar toch wilde ik er het mijne van hebben. Met een stok tikte ik enige alen tegen de buitenwand en even ter snorde een koolmees naar buiten. Dat was dus opgelost! Niet voor niets staat in **De Nederlandse Vogels**: 'De broedende vogel is zeer vast en tracht door te sissen een slang en door het energieke gebruik van zijn snavel de belager te verdrijven.' Vanzelfsprekend heb het apparaat rustig laten liggen en kunnen beleven dat een vrolijk volmezengedin er voorspoedig in opgegroeid. De optillerij had gekkig geen nadelige gevolgen gehad.

Dat koolmeesjes behoorlijk 'pieter' kunnen zijn blijkt uit het volgende: Kearton (de auteur van het boek 'Our bird friends') stak een zwarte katoenen draad door een walnoot en hing die op aan een boomtak. De pimpelmezen grepen dit heen en weer schommelende lokaas met beide pootjes en hamerden er op los tot zij bij het binnenste lekke waren. Ook de koolmezen probeerden dit maar het lukte ze niet. Op zekere dag kwam weer zo'n mees die 'wijzer' was en het slimmer aanlegde. Hij stond boven op de tak, pakte de draad met de snavel beet en haalde hem stukje voor stukje op met bek en poten tot hij de kern had.

Toen drukte hij die stevig vast onder een pootje en deed zich uitgebreid te goed.

Pimpelmees

Dus, wat acrobatiek betreft wint de pimpel het van zijn grotere neef. Om het verhaal niet te lang te maken, zal ik hier een signalement achterwege laten. Ook dit aardige meesje bouwt een slordig van plantedelen vervaardigd nest, dat gevoerd wordt met een tamelijk dikke 'viltlaag' van haren en veren. Men kan het, net als bij vriend koolmees,

op de meest uiteenlopende plaatsen aantreffen: in holle bomen, nissen, brievenbussen, pompen, lege blikjes, buizen, bloempotten, gangen van ijsvogels en oeverzwaluwen, oude lijsternesten, speelnesten van winterkoninkjes en ga zo maar door. Het aantal witte met roodbruine vlekjes (die soms aan het dikke eind een kransje of kapje vormen) getekende eitjes is erg uiteenlopend; nu eens zijn het er zes, dan weer zestien of zeventien! Normaliter zijn het er echter negen tot een dozijn. Ze worden door de pimpel twee weken bebroed. De jongen hebben bij de geboorte alleen wat dons op kop en schouders, maar overigens zijn ze kaal. Opvallend is de naar beneden gebogen mondhoek: het is net of hebben de jonge diertjes een pruillip (bekijkt u het plaatje maar). Het kroost wordt gevoerd met eterij dat papa brengt en door mama wordt verdeeld, althans in het begin want na enige tijd zoeken ze alle twee voedsel en is het een voortdurend af en aan vliegen. Het is onvoorstelbaar hoeveel rupsen er dan naar de andere wereld worden geholpen!

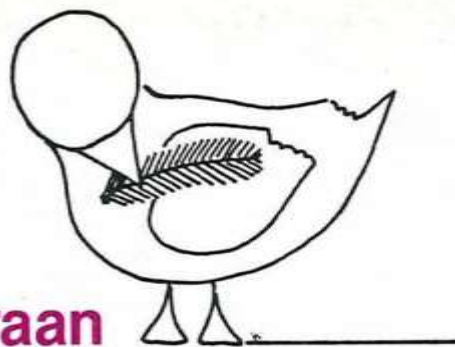
Na ongeveer tweeënhalf week verlaten de jongen het nest maar worden dan nog wel enige tijd door de oude vogels verzorgd. □

6-12 mm

plukken, waarom en wat doe je eraan

Herhaaldelijk word ik de laatste tijd benaderd met vragen rond het probleem 'plukken'.

Veelal luidt dan de vraag 'Weet je hoe het komt, dat er bij mijn vogels zoveel veren geplukt worden?' Vaak komt er nog een toevoeging bij, zoals 'Het valt me op, dat het vooral de lichtere soorten zijn, die het kind van de rekening worden!'

Meer malen komt het dan tot de vraag: 'Kun je me adviseren?'

Ik kan dan stellen; 'Ja ik kan je wel van advies dienen' en als troost voor de man voeg ik er dan aan toe: 'Je bent echt niet alleen met jouw probleem!'

Het plukken bij vogels is een algemeen probleem, waarmee iedere kweker te maken heeft of te maken heeft gehad.

De waarneming, dat de lichtere soorten vaker het kind van de rekening worden, dan de donkerder getinte rassen is naar mijn mening terug te voeren op de samenstelling van de celstructuur.

Iedere cel heeft een eigen samenstelling, waaruit te concluderen valt, dat bij iedere mutatie ook een verandering in deze structuur optreedt. Nu valt het op, dat waar sprake is van een zekere vorm van rasdegeneratie, waartoe men eigenlijk de mutaties moet rekenen, het celvocht van de lichtere soorten zoeter van smaak is dan bij de donkere tinten.

Ik verklaar dan ook vanuit mijn waarneming, dat de lichtere door toeval als pikslachtoffer worden gekozen, maar bij voortzetting van de plukactiviteiten bewust worden gekozen om de zoetere smaak van hun punnevocht. Daarnaast heb ik waargenomen, dat de lichtere soor-

ten veelal een mindere weerstand tegen soortgenoten tonen dan hun donkere broeders en zusters.

Of dit echter het juiste antwoord is op de vraag; 'Waarom zijn de lichtere soorten meer het slachtoffer van plukken dan de donkerdere soorten?' 'durf ik echter niet te zeggen. Ik opper echter de mogelijkheid op grond van waarnemingen.

De kern van het probleem '**VEREN-PLUKKEN**' is echter diepgaander, waarbij ik ook moet stellen, dat een 100 % waterdicht antwoord nooit te geven is, tenzij men zegt: 'Geen vogels houden'.

Ook is het mogelijk, dat ik voor enkelen, die dit antwoord zullen lezen, niets nieuws vertel, omdat ze het antwoord al weten uit een van mijn lezingen over het houden van (vinkachtige) vogels.

De kernvraag is eigenlijk: '**Wat drijft een vogel tot het plukken van veren?**'

Het antwoord is kortweg gezegd:

1. Verveling
2. De behuizing in de voliere
3. De erfelijke aanleg van de vogels
4. Het ontbreken van voldoende bouwstoffen.

Alle onderdelen zal ik puntsgewijs behandelen.

Intermezzo:

'Wij mensen gaan vaak te lichtvaardig over tot het houden van huisdieren en realiseren ons daarbij niet dat we een stukje natuur in huis halen, dat zijn eigen regels stelt en niet in staat is om zelf die regels te veranderen. Wij echter zijn redelijk wezens en zijn met ons verstand in staat om de natuurlijke behoeften te sporen en na te bootsen'. Helaas vergeten wij mensen dat maar al te vaak.

I. Verveling!

Ik beschouw de situatie nu zoals: zo vaak in onze volières, maar had ook kunnen zeggen 'legbatter en van kippen of opfokstations van varkens'. Kortom de bioindustrie. Onze volières zijn vaak een paar liter ten of metalen buizen bespannen met gaas en daarin een X-t zitstokken, zaad en water. In guns gevallen opfok-, krachtvoer en mineralen. Zelfs een klein gedeelte heeft de voliere iets beplant.

(Niet voor niets kent 'Onze Vogel' een rubriek 'De volière van de maand').

Laten we eerst eens kijken wat onze kanarie en andere vinkachtige in de natuur hebben.

a. Ze beschikken over een ruime keus aan zitstokken van allerlei maten (Bomen, heesters, planten, herten etc. etc.)

b. Ze hebben de plicht hun voedsel te zoeken.

c. Ze moeten steeds bedacht zijn op mogelijk gevaar

d. Ze hebben een ruime keus hun voedselpakket.

De punten b en c heeft onze volièrevogel niet, punt d ontbreekt vaak de helft van de gevallen en punt a in de volière praktisch nooit aanwezig.

Wat is dus het gevolg? Juist!!!! -
ERVELING.

Onze vogel verveelt zich dus en dekt vertier. Wat is er nu leuker aan je buurman te plagen. (Vraag het maar eens aan onze kinderen dan hoe waren we vroeger zelf. Haren staartjes en haren trekken zij de meisjes, de juf of de meesterinnen en dergelijk kattenkwaad niet de leukste spelletjes).

Onze vogel is geen haar beter. Hij verveling gaat het plagen. Dan aan hij met zo'n veer in zijn bek nog leuk spelen en plotseling ontdekt hij dan dat er in de veer vocht zit, dat zoetig smaakt.

En nu is het kwaad geschied! Dit vocht vindt hij lekker en dus zoekt hij weer een veer.

Hoe zoeter hoe lekkerder. Vandaar zijn veronderstelling, dat het vocht aan pastellen mogelijk zoeter is dan zijn donkerder tinten.

In de ruitijd liggen er genoeg veren op de grond en dus pakt hij er weer een. Kluipt ook die veer weer af en merkt dat deze veer droog is, want deze is immers afgestorven en afstoten. Maar hij zocht nu niet een veer, maar dat zoetige vocht.

Hij 'herinnert' zich nog dat zijn buurman wel dat vocht in zijn veren had en dus trekt hij weer een veer. Eerst nog de veren rond de naalstreek. En zo komt hij van kwaad tot erger. Hij veroorzaakt ook een kettingreactie, want de een trekt de ander aan.

Wat moet men eraan doen?

Voor alles geldt natuurlijk: 'Voorkomen is beter dan genezen!'

Dus probeer het eerst te voorkomen.

De hoofdoorzaak van verveling is: 'De vogel heeft geen vertier'. Iedere kweker met een beetje fantasie kan ervoor zorgen lijkt mij, maar ik zal achten wat aanwijzingen te geven.

Maak een zo gevarieerd mogelijk zitstokkenbestand in de voliëre

Wissel regelmatig de opstellingen van zitstokken, water en zaad.

Geef niet te veel zaad op één vaste plek.

Verstrek onkruid-, snoepzaad en andere versnaperingen op de bodem van de kooi.

5. Laat **droog** vuil zoveel mogelijk op de bodem van de kooi liggen.
6. Verstrek zand van een samenstelling, waarin veel mineralen en micro-organismen zitten.

Dus beslist niet alleen dat witte lekker ruikende schelpenzand.

Het beste is om zand te halen van het strand en wel:

1. 1 deel droog los stuifzand
1 deel geschraapt fijnkorrelig schelpenzand van de vloedlijn. (grofkorrelig Maaszand is ook goed)
2. Deze samenstelling te vermengen met een gelijk deel wit schelpenzand eventueel met een geurtje voor de frisse geur. (Frisheid in de kooi krijgt men slechts met chloor of chloorproducten, deze producten doden de bacteriën.)
7. Bedek de bodem van de kooi met een dikke laag zand (5-10 cm) en haal bij het schoonmaken alleen het ruwste vuil weg.
Let echter op voor bacterievorming.
8. Hang speelgoed op.
B.v. een streng touw, een bussel droog zaadhoudend onkruid, zoals herderstasje, wegbree, distel e.d. Ook een bos trosgierst en een streng reusel kunnen wonderen doen.

II. Behuizing

Veel kwekers maken de fout, dat ze bij het begin van het seizoen geen rekening houden, dat er na het kweekseizoen een x-tal vogels verzorgd moeten worden en beginnen vaak met een te groot aantal kweekkoppels.

Exacte cijfers voor de huisvesting van vogels is altijd moeilijk te geven, maar ik gebruik altijd een richtgetal van 10 - 15 vogels per m³ voliëre-inhoud. Ik raad meestal aan 10 kanaries of 15 zebra's, spitsstaarten, meeuwen of dergelijke naar grootte ingedeeld soorten. Reken bij het begin van de kweek op 4-5 jongen per stel kanaries in twee ronden, terwijl zebra's en meeuwen zelfs 8-10 jongen weten groot te brengen.

Een andere zeer goede methode is om iedere vogel een eigen zitplaats te bieden. Dit kan op vele manieren. Verreweg de eenvoudigste is het plaatsen van wasknijpers op de zitstokken op ongeveer 5-8 cm. uit elkaar.

III. Erfelijke aanleg.

Ondanks alle voorzorgen kan het voorkomen, dat men toch nog geplukte vogels heeft. In dat geval is de kans groot, dat dan een erfelijk belaste vogel aan het plukken is. Het is dan zaak de vogels zorgvuldig te observeren en de plukker(s) te isoleren.

De eenvoudigste methode is om 4 a 5 vogels samen in een broedkooi te plaatsen gedurende een aantal dagen en de plukker zal zich snel blootgeven. De plukker kan men isoleren. Is het plukken na een week voorbij dan kan men zeggen: 'Ik heb de boosdoener'.

Zo niet, dan is men genoodzaakt om de procedure te herhalen.

Erfelijk belaste vogels mogen nooit in roulatie gebracht worden, want dat vind ik misdadig. Zijn het mannen, dan kan men ze '**particulier**' verkopen als zanger en niet anders, maar nooit naar een kweker, opkoper of vogelzaak, daar men dan het risico heeft collega-kweker te dupeeren. Poppen kan men het beste afmaken, want ze deugen niet.

IV. Gebrek aan bouwstoffen.

Kwekers, die geen mineralen en eiwitten aan de vogels verstrekken kunnen ook met plukkers te maken krijgen. Deze vogels zijn echter snel te herkennen. Dit soort vogels plukt nl. alleen jonge nog niet volgroeide pennen en veren.

Mineralen en eiwitten verstrekken is dan de remedie, maar stellig kan gezegd worden, dat vogels, die bloed geproefd hebben, nooit meer te vertrouwen zijn.

Soms kan reusel een uitkomst zijn. 'Naar ik van een vriend vernam is reusel, die een halve dag in de zon gelegen heeft en daarna door de suiker gehaald is, voor de vogels een ware lekkernij en lekkerder dan bloed of pennevocht.'

Tot slot nog één opmerking van mij: 'Wanneer men als kweker in de voliëre een bloedende vogel ziet, vang hem dan direkt weg en maak hem bloedvrij. Een vinkachtige vogel is nieuwsgierig van aard en het pikken aan het bloed en dus ook het proeven van bloed kan hem maken tot kanibaal. Mij zijn zelfs gevallen bekend, die geleid hebben tot het opvreten van eigen kale jongen. □

H.B.J. Willemsen

de witborstrietvink

De witborstrietvink komt voor in westelijk Noord Australië. Ze leven daar, meestal in kleine groepjes en tijdens de broedtijd paarsgewijs, in met in hoofdzaak Spinifexgrassen begroeide gebieden.

Tussen de hoge graspollen bouwen ze hun flesvormige nesten waarvoor ze als materiaal uiteraard grasstengels gebruiken. Ook wordt er wel gebroed in nesten die in struiken zijn gebouwd en die nesten bevinden zich dan ongeveer een tot twee meter boven de grond. Bij langdurige droogte trekken ze in grote groepen naar de kuststreken. Pas eind vorige eeuw kwamen ze voor het eerst naar Europa. Tot in de jaren vijftig van deze eeuw waren vrij regelmatig ingevoerde exemplaren in de handel verkrijgbaar. Dit duurde tot begin van de jaren zestig toen Australië alle uitvoer van vogels verbood. Altijd al zijn het geliefde kooivogels geweest waar men ook lang plezier van had. Leeftijden van 8 en meer jaren waren geen zeldzaamheid. Nu we geen import meer mogen en kunnen verwachten, hebben we wat betreft de acclimatisatie geen problemen meer. De exemplaren die we vandaag de dag kunnen kopen zijn gegarandeerd hier of elders in Europa gekweekt.

Zowel in kooien als in volières zijn ze goed te houden en te kweken. In de volière kunnen we zonder veel moeite een geschikt stukje geëigend biotoop nabootsen met flin-

Lonchura pectoralis

ke graspollen en kleine lage struiken.

De onderkenning van de geslachten van deze ongeveer 12 cm grote vogels levert weinig problemen op. De popjes hebben een meer bruinachtig zwarte keelvlek en zijn op de bovendelen wat bruiner van kleur.

Er zijn geen ondersoorten.

De balts vindt veelal op de grond plaats en is aardig om te zien. Bij de aanvang zitten beide vogels recht tegenover elkaar en het mannetje beroert met zijn snavel de snavel van het popje. Hierna begint hij in

de grond te pikken om na korte tijd vervolgens zigzagsgewijs om het popje te hippen met hangende vlergels en wippende staart.

Het tempo neemt gestadig toe en als het hoogtepunt is bereikt nodigt hij haar als het ware uit om te paren. Ze vliegt dan weg naar een nabij bevindend takje en gaat daar zitten. Het mannetje volgt haar en het volgende ritueel bestaat uit het wettten van de snavel langs het takje. Dit doen beide vogels. Na twee drie baltsdansen geeft het popje dan toch toe en door het snel op en neer bewegen van haar staartje nodigt zij de man uit tot de paring.

Bij de nestbouw, die daarna volgt is het popje het meest actief en de stoffering van het interieur neemt zij alleen voor haar rekening. In ongeveer vier dagen is het nest gereed en kort daarna legt het popje haar eerste witte eitje. Zowel in kooie als in volières nemen deze vogels ook nogal eens een zgn. harzernes kastje of halfopen nestkastje in gebruik.

Een compleet legsel bestaat uit tot 5 eieren en zodra het laatste eitje gelegd is begint het popje vast te broeden. Ook het mannetje neemt daaraan deel en lost haar zo om ongeveer twee uur enige tijd af. Een nachten brengt het mannetje niet het nest door maar slaapt dan een beetje in het gewas in de nabheid van het nest.

De broedtijd duurt ongeveer 14 d

Tekst: Cevab Foto: Horst Bielfeld

jen. Pas uit het ei gekomen jongen zijn volkomen naakt. Geen enkel lonsveertje bedekt hun donker leeskleurige huidje. Beide ouders voeden hun jongen. Als die hun naveltjes sperren is er een hoefijervormige verhemeltetekening duidelijk zichtbaar. Enkele fel ultramarijn gekleurde papillen bevinden zich in de snavelhoeken. Na ongeveer 6 dagen verkleurt hun huidje wat en verschijnen de eerste leerstoppeltjes. Als ze 11 dagen oud zijn, zijn hun oogjes volledig geopend.

Mits ze goed gevoerd zijn, verlaten ze na ongeveer 22 á 25 dagen het nest en houden ze zich dan voornamelijk op de grond op. Vliegen kunnen ze dan slechts zeer matig. De veredering is nog erg dun. De nach-

ten brengen ze gezamenlijk in het nest door. De jongen zijn bij het uitvliegen bruin grijs van kleur, aan de onderzijde wat bruiner en ze hebben bruinzwarte snavels.

Na nog gedurende ongeveer twee weken door hun ouders in afnemende mate te zijn gevoerd, kunnen ze als zelfstandig worden beschouwd. Het is vaak in die periode dat de oudervogels weer aan een nieuw broedsel gaan beginnen. Om storingen van dat volgende legsel te voorkomen, doet men er goed aan de jonge vogels in een andere ruimte onder te brengen.

De jeugdruimte vangt aan wanneer ze ongeveer 6 á 7 weken oud zijn. Deze rui verloopt heel langzaam en soms duurt het wel meer dan een jaar eer ze op volle kleur zijn.

Witborstrietvinken zijn uitgesproken zaadeters en derhalve dienen we ze niet alleen een goede zaadmengeling te verstrekken maar ook zaden in halfrijpe en rijpe toestand. Onkruiden en volle grasaren zijn dan een belangrijke voedselbron. Overigens is het toch wel noodzakelijk dat deze vogels, zodra er jongen zijn, ook een goed zachtvoer (ei- en universeelvoer) opnemen waardoor dan wat geknipte meelwormen en mierenitjes moeten worden gemengd.

Om ze voldoende aan een dergelijk voedsel te doen wennen, is het verstandig om dat ook buiten de broedperiode op gezette tijden aan ze te verstrekken.

NvV Boekenservice

IBC voor de vogelliefhebber, Th. Vriens
 Ipagornissen en andere dwergpapegaaien, Th. Vriens
 Australische papegaaien en parkieten, A. Rutgers
 Australische prachtvinken, C.A.F. Enehjelm
 Australische platstaartparkieten, Dr. K.J. Immelmann
 Lasterdinkvinken, K. Speicher
 Lomen en struiken
 De voliëre, C.E. van Berkel Uitverkocht
 Encyclopedie voor de vogelliefhebber, 4-delig
 Diverse duivengids
 Exotische vogels in kleur, Chr. Walraven
 Geneeskragtige en giftige planten
 Gids voor de vogels van Europa, A. Singer/B. Bruun
 Grammofoonplaatjes 33 toeren/17 cm.
 Gids van de Harzer
 Gids van de Waterslager
 Grasparkieten mijn hobby, G.A. Radtke
 Grote parkietenatlas
 Handleiding zebrevinkweker, W. Beckmann
 Handleiding voor de grasparkietliefhebber, G.A. Radtke
 Het grote tuinboek, F. Böhmig
 Het boek u ook al een papegaai, R.R.P. v. d. Mark
 Het vogelboek
 In de bossen
 Insecten- en vruchtenetende tropische vogels, Th. Vriens
 Kanariërassen, K. Speicher
 Kanaries, K. Speicher
 Kanaries houden als liefhebberij, R.R.P. v. d. Mark
 Kleurkanaries kweken kunt u ook, H.J. Veerkamp
 Kwartels en Fazanten, A. Rutgers
 Kwartels en Patrijzen, R.R.P. v. d. Mark
 Leven met vogels, C.E. van Berkel
 Leven met grasparkieten, W. Beckmann
 Leven met papegaai, Chr. Walraven
 Leven met papegaaien, C.A.F. Enehjelm
 Leven met parkieten als liefhebberij, v. d. Mark
 Leven met parkieten uit Australië, R.R.P. v. d. Mark
 Leven met parkieten of the world, J.M. Forshaw

f 49,50
 f 24,50
 f 52,50
 f 9,95
 f 21,—
 f 8,10
 f 8,90
 f 20,75
 f 360,—
 f 24,50
 f 16,—
 f 8,90
 f 20,75
 f 9,50
 f 9,50
 f 8,90
 f 25,—
 f 24,50
 f 27,50
 f 42,50
 f 12,75
 f 47,50
 f 8,90
 f 20,—
 f 7,50
 f 8,40
 f 16,25
 f 18,75
 f 57,50
 f 14,50
 f 42,—
 f 7,—
 f 13,50
 f 8,10
 f 13,75
 f 16,25
 f 110,—
 Pietpraat over kleurkanaries, J. Kuiper
 Plantengids voor Europa, Oleg Polunin
 Siervogels houden kunt u ook, R.R.P. v. d. Mark
 Tropische vogels, H. Bechtel
 Tropische vogels houden kunt u ook, v. d. Mark
 Tropische voliërevogels in kleur 1, A. Rutgers
 Tropische voliërevogels in kleur 2, A. Rutgers
 Vogelkinderen en hun ouders, S. Hoehner
 Vogelpracht in natuur en voliëre, F. Robiller
 Vogels die vragen worden overgeslagen, J. v. Himbergen
 Vogelwereld van Europa in kleur, Avon/Tilford
 Voliërevogels in kleur, Avon/Tilford
 Vogels zien en leren kennen, Dr. W. Tiede
 Vogelziekten, H.S. Raethel
 Wat is dat voor een dier, Dr. IJsseling/Dr. Scheyground
 Waterslagers en harzers, M. van Woezik
 Wat bloeit langs onze wegen
 Wat bloeit in bos en heide
 Weiden en akkers
 Wilde planten zien en leren kennen, Dr. D. Seidel
 Wildzangvogels, het houden van, A. Rutgers
 Zaadende tropische vogels, R.R.P. v. d. Mark
 Zien is kennen, N. Binsbergen
 Zakflora voor bos en heide, G. Hüsteppe
 Zakflora weg en wei, G. Hüsteppe
 Zebrevinken, Stock/P. Kool
 1000 vogels in kleur, B. Campbell
 f 24,50
 f 30,90
 f 39,50
 f 9,30
 f 11,—
 f 37,50
 f 37,50
 f 10,25
 f 37,50
 f 19,50
 f 19,90
 f 19,90
 f 14,50
 f 8,90
 f 39,50
 f 11,50
 f 8,10
 f 8,90
 f 8,90
 f 14,50
 f 15,25
 f 17,90
 f 19,90
 f 24,50
 f 27,50
 f 20,75
 f 79,50
 RAADPLEEG VOOR UITVOERIGER BESCHRIJVING DE PAGINA'S 278 EN 279 VAN DE JAARGANG 1978.
 Ook andere niet genoemde boeken zijn door ons te leveren.
 U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG EN DUIDELIJKE VERMELDING VAN DE TITEL(S), UW NAAM EN ADRES, OP GIRO 1148324, t.n.v. NVvV BOEKENSERVICE TE BERGEN OP ZOOM. Per omgaande ontvangt u uw bestelling FRANCO thuis.

Wat is er allemaal voor nodig om postuurkanaries te fokken

door W. de Vries

Als iemand die nog nooit met vogels heeft gefokt deze titel leest zal er meestal gezegd worden, een kooi met zaad en water dan is het wel bekeken. Wordt daarbij het woord postuurkanarie benadrukt dan zullen de wenkbrauwen worden opgetrokken en wordt waarschijnlijk gezegd 'wat is dat voor bijzonders'. Hiermede wordt wel de kern aangevoerd, daar het fokken van postuurkanaries inderdaad bijzondere aandacht vraagt.

Er wordt niet mee bedoeld dat postuurkanaries de enige bijzondere vogels zijn, ook andere soorten hebben weer hun speciale aandacht nodig en hebben ook hun specifieke eisen. Opvallend is dat de postuurkanaries in meer dan 20 verschillende rassen zijn verdeeld. Nu is het niet zo dat voor elk ras specialisatie is vereist, vele grondbeginselen komen overeen en zijn zelfs ook van toepassing voor de fok van zang- en kleurkanaries. Wel moeten we weten dat er voor bepaalde rassen of soorten aanpassingen nodig zijn.

Zo gelden bij de postuurkanaries een aantal normen voor zowel het fokken, huisvesting als tentoonstellen enz., waarvan onderstaand een overzicht.

1. De plaats waar wordt gefokt.
2. De grootte van de ruimte die beschikbaar is.
3. De afmetingen van de broedkooien.

4. De indeling van de vluchten.
5. Het plaatsen van de zitstokken.
6. Wel of geen verwarming.
7. Doelstelling van het fokken met postuurkanaries.
8. Met welke rassen wordt gefokt.
9. Het trainen voor de tentoonstelling.
10. Selektieren op de raseigenschappen.

Deze punten hebben te maken met het wel of niet slagen van het fokken met postuurkanaries, daarbij zullen in dit artikel er nog wel van een aantal aan toegevoegd worden. De punten 1 t/m 6 kunnen onder één hoofdstuk worden ondergebracht maar dan is het wel noodzakelijk dat vooraf wordt bepaald met welke rassen en de hoeveelheid van het aantal rassen maar ook het aantal vogels U gaat beginnen.

Begint U alleen met Glosters dan is éénzelfde grootte van de broedkooien geen bezwaar, heeft u daarbij ook een aantal Yorkhire's dan zal een aanpassing van de broedkooien noodzakelijk zijn.

Deze vogels zijn aanzienlijk groter en hebben dan ook meer ruimte nodig en dikkere zitstokken. Toch zijn de meningen hierover verdeeld en wordt gezegd éénzelfde kooi voor beide rassen levert geen bezwaren op, maar dan moeten ze wel zijn **aangepast aan de grootste vogel** en dit is niet altijd het geval.

Aan te bevelen zijn de volgende maten: Voor de kleinere rassen minimaal 40 cm breed, 40 cm diep en 40 cm hoog; voor de grotere rassen de afmetingen van minimaal 50 cm diep, 50 cm breed en 50 cm hoog. In de beschikbare ruimte van zodanige afmetingen dat er een groot aantal broedkooien kan worden geplaatst, dan zijn een aantal minivluchten van b.v. 80 cm breed, 6 cm hoog en 50 cm diep, zeker aan te raden. Deze minivluchten kunnen worden gebruikt voor zowel te broeden als om er jonge vogels die nebij de ouders zijn weggehaald in te plaatsen. Dit laatste heeft een aantal voordelen, ze kunnen beter worden geobserveerd en hebben meer beweging wat vooral voor de bevedering van groot belang is. Na enkele weken kunnen ze worden overgebracht naar de volière waar dan de eerste jeugdruil kan plaatsvinden en ook in deze periode is veel beweging zeker een vereiste.

Ook verschil in de dikte van de zitstokken is noodzakelijk. Bij de kleinere rassen is een minimale dikte van 12 mm doorsnee en bij de grotere rassen is de minimum doorsnee van 16 mm gewenst. De zitstok moet vooral bij grotere rassen zodanig zijn geplaatst dat er ruim voldoende ruimte aanwezig is tussen de zitstok en de bovenkant van de kooi.

Voor de meeste rassen, maar in het bijzonder voor de frisé rassen en de

ekuifde rassen, is het aan te beven om zelfs per vogel een aparte itstok te plaatsen. Deze moeten an op een zodanige afstand zijn eplaatst dat de vogels elkaar niet unnen pikken. Vooral de fris en uifrassen hebben de gewoonte el-aars veren te plukken en dit komt e bevedering niet ten goede. Ook ordt hiermede voorkomen dat de taarten worden beschadigd. Voor- l voor de rassen met korte staar- en is dit zeer belangrijk daar een itgetrokken staart als gevolg heeft at er meestal een langere staart vvoorschijn komt wat nu juist niet e bedoeling is.

s de ruimte waar uw vogels verblij- en van voldoende grootte, dan is et gewenst om een soort stelling a maken waarop de TT kooien kun- en worden geplaatst. Daarin laatst u dan de vogels die be- temd zijn voor de TT; dit is het be- in van de training. Vooral voor de ostuurkanaries is de training van norm belang hoe rustiger de vogel ordt des te meer resultaten u zal ereiken. Hoe langer de vogel in de T-kooi verblijft, des te beter, maar en minimum van 8 weken is zeker oodzakelijk. Ook regelmatig even e kooi in de hand nemen en er dan p letten dat de vogel op de zitstok lijft zitten.

if en toe even met uw hand of een tokje langs de tralies strijken dit m te voorkomen dat de vogel blijft chrikken, wat vooral tijdens de euring nare gevolgen kan hebben. lu we het over de training hebben, n u bezit de zgn. houdingvogels, .a. een Belgische Bultkanarie, oet deze training intensief wor- en toegepast, daar deze vogel oor middel van training de hou- ing gaat aannemen. Wat u dan ok regelmatig moet doen is onder e kooi krabben. Dit wekt de ieuwsgierigheid op van de vogel, ij kijkt naar beneden en dit komt ijn houding ten goede. Dus als u e vogels vooraf traint zullen u een antal teleurstellingen bespaard lijven.

let is ook noodzakelijk om regel- atig badwater te verstrekken iaar voor de fris kanaries kunt u eter de vogels besproeien, dit orkomt dat de fris bevedering te at wordt. Vele liefhebbers van

postuurkanaries besproeien de vo- gels meestal met regenwater daar dit zacht is. De temperatuur in de verblijfsruimte, tijdens de winterpe- riode, moet minimaal 10 graden C zijn voor de niet gefriseerde rassen. Voor de gefriseerde rassen is een minimum temperatuur van 16 gra- den zeker noodzakelijk. De zwaar- en gladbevederde rassen kunnen ook worden gehouden bij lagere temperaturen ja zelfs in een ruimte waar de vorst doordringt. Dan is evenwel een aangepast voedsel- pakket zeker nodig om de vogels in konditie te houden. Voor de fris - rassen werd gesproken over 16 gra- den maar tijdens de training is een minimum van 18 graden beter, dit om de krulbevedering beter tot haar recht te doen komen. Het is zo dat bij hogere temperaturen de krulbe- vedering steeds beter wordt ge- toond.

Het spreekwoord 'goedkoop is duurkoop' kan ook van toepassing zijn bij het aankopen van vorm en postuurkanaries. Het is daarom be- langrijk dat u zich eerst goed laat voorlichten over het ras dat u wilt gaan kopen.

Ook hier geldt weer het gezegde 'ondervinding is de beste leer- meester' dus veel tentoonstellingen bezoeken en de vogels observeren. Opvallend is bij de postuurkanaries dat de mannen en de poppen meestal voor dezelfde prijs worden verkocht. Ik meen hier niet te moe- ten vermelden hoe duur een be- paald ras is daar dit per streek soms zeer verschillend is, maar   n voorbeeld is voor u misschien wel een richtlijn als u er een vast be- drag voor heeft uitgetrokken dan zal u meer Glosters kunnen kopen dan b.v. Parijse fris kanaries.

De duurste vogels van een bepaald ras zijn niet altijd de beste vogels en het is wel noodzakelijk dat u be- kend is met het aan te kopen ras.

Een aantal grondbeginselen zijn wel noodzakelijk om tot het aan- schaffen van postuurkanaries te kunnen overgaan. **A.**-studie van het ras, **B.**-veel tentoonstellingen be- zoeken, **C.**-inlichtingen inwinnen bij een fokker die uw uitgekozen ras in zijn bezit heeft, **D.**-aankopen van de standaard-eisen, **E.**-lid worden van de **speciaalclub**. Verder zijn er mo-

gelijkheden in uw vereniging als daar leden zijn die hetzelfde ras fokken door onderling ervaringen en/of vogels uit te wisselen.

De doelstelling van de fokker is meestal er op gericht om optimale vogels te fokken die de standaard- eis het dichtst benaderen. Maar de belangrijkste faktor is om **raszuive- re** vogels te fokken, dit is een der voorwaarden. Zijn de vogels niet raszuiver dan komen er uit de nako- melingen steeds weer afwijkende vogels.

Een der redenen is dat de postuur- kanarie een cultuurvogel is die door zijn afwijkende vorm of postuur ver is doorgefokt om tot een bepaald doel te komen. De moeilijkheid is dan ook om deze afwijkende vorm te kunnen handhaven. Met raszuive- re vogels zijn we al een heel stuk in de goede richting maar toch zullen er weer vogels te voorschijn komen met afwijkingen. Zoals reeds is aan- gegeven, het is een cultuurvogel en dan zal er altijd weer in een   n of andere vorm worden teruggekomen op de oorspronkelijke natuurvorm. Het zal niet zo zijn dat er een 'wilde kanarie' te voorschijn komt maar onderdelen van het lichaam kunnen opnieuw weer tonen dat een der voorouders bijv. een Gloster of Border is geweest.

Na jaren kunnen weer kenmerken van bijv. de Border te voorschijn kom- en. Zoals reeds is aangegeven de raszuiverheid is enorm belangrijk. We weten niet altijd met welke voor- ouders er is gefokt. Om redelijk goed te slagen zal moeten worden overgegaan tot een stam opbouw. Dit is pas mogelijk als het u bekend is dat uw vogels raszuiver zijn, dus zoveel mogelijk met eigen vogels doorfokken en daarvan een goede notitie maken. Alle bijzonderheden noteren en zowel de resultaten met het broeden als de uitslagen van de keuringen. Bij de NBvV zijn hiervoor speciale kweekkaarten verkrijgbaar die zeer overzichtelijk zijn.

Bemerkt u toch een steeds weer te- rugkomende afwijking dan zal u een vogel moeten kopen die deze afwij- king **niet** bezit en aan uw stam moe- ten toevoegen. In die lijn weer een aparte stamopbouw toepassen.

Door hiermede te experimenteren zal tot een steeds betere raszuiver- heid worden gekomen en zal het uit-

gloster consort

gloster corona

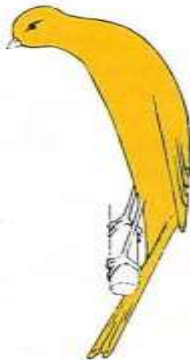

Five fancy

Japanese hoso

Scotch fancy

Bossu (Belgische bulkanarie)

Globber Italianus

Zuidhollandse frise

eindelijke resultaat zijn dat u regelmatig met topvogels op de TT kan inzenden.

Het staat er allemaal zo gemakkelijk geschreven, het zal in de praktijk niet meevallen en het zal zeker een jaar of zes duren voor u tot zichtbare resultaten komt waarbij inzicht en doorzettingsvermogen een belangrijke rol spelen.

Als beginnend fokker van postuurkanaries is het wel gewenst met rooguit twee rassen te beginnen beter is met één ras. De vraag met wélk ras wordt er begonnen is ook weer afhankelijk van de voorkeur van de fokker. Gaat de voorkeur uit naar b.v. Frisé kanaries dan is een goede voorbereiding zeker noodzakelijk.

Gaat u beginnen met Glosters of Borders en heeft u reeds met kleur- of zangkanaries gefokt, dan zijn er geen overwegende bezwaren daar de methode van broeden enz. meestal overeenkomen. Met deze twee rassen zal u meestal tot goede resultaten komen wat de kwantiteit betreft. Wat de kwaliteit aangaat is dit afhankelijk van de door u aangekochte vogels. Wordt begonnen met de grotere rassen zoals Yorkshire kanaries, dan is enige aanpassing zeker nodig zoals grotere nesten en broedkooien, andere TT kooien en een bepaalde voedermethode. Voor de grotere rassen zijn ook de grotere draadnesten verkrijgbaar. Deze zijn wel aan te bevelen vanwege de ruimte en de vogels kunnen zich er beter in bewegen. Het voordeel is dat deze nesten kunnen worden opgehangen aan de voorfronten. De bestaande nestkasten die buiten de broedkooi hangen, zijn niet aan te bevelen tenzij ze van een groter formaat zijn gemaakt.

Als deze methode wordt toegepast kan er ongehinderd het gehele broedproces worden gevolgd. Ook zal u weinig of geen last hebben van bloedluis daar de nesten zich in het volle daglicht bevinden. Is de rochtigheidsgraad te laag, dan kunnen de nesten van onderen worden besproeid. Tevens zullen de jongen rustiger zijn als ze wat ouder zijn en dit kan ook weer gezien worden als een training vooraf. Door de Engelse fokkers wordt veel gebruik gemaakt van zaagsel als bodembe-

Wat is er allemaal voor nodig om postuurkanaries te fokken

dekking en is hier door een aantal fokkers overgenomen. Welke voordelen hieraan verbonden zijn is mij niet bekend. Wel is dit door mij uitgeprobeerd maar geen succes geworden. Ook is de samenstelling belangrijk daar er geen zaagsel afkomstig van gelijmde platen in mag voorkomen om vergiftiging van de vogels te voorkómen. Hierdoor is het gewenst om gezuiverd zaagsel te kopen wat de kosten nog al kunnen verhogen. Reeds eerder is het woord selekteren genoemd moet dit nu ook plaatsvinden bij de postuurkanaries. Ja zelfs noodzakelijk om tot de juiste vogels te komen die in standardeisen zijn aangegeven.

Hoe gaan we selekteren. Eerst de standardeisen kopen en deze bestuderen. Daarop gaan we een groot aantal tentoonstellingen bezoeken om het uitverkoren ras te bestuderen door b.v. de volgende methode toe te passen: eerst de vogels met laagste aantal punten, bezien daarop vogels met een hoger aantal punten en vervolgens de vogels met de hoogste punten. Dit zal vele malen moeten plaatsvinden op vele TT's. Probeer dan te ontdekken waarom die verschillende puntenwaarderingen zijn toegepast. Doe dit zonnig met de standardeisen in de hand. Heeft u eenmaal de verschillen ontdekt probeer dan er achter te komen op welke rubrieken de vogels met het hoogste aantal punten weer verschillen. Dit is erg moeilijk daar u geen keurbriefje bezit van de vogel maar het is zeker de moeite waard om deze methode te proberen en het is zeer leerzaam.

Na een redelijk aantal tentoonstellingen te hebben bezocht is er inmiddels een keuze gedaan en wordt over gegaan tot het aankopen van vogels. Voor dit gaat gebeuren is een aantal bezoeken bij fokkers van

het uitgekozen ras zeker nodig om ook daar de nodige ervaring op te doen. Juist bij deze fokkers die bereid zijn om de juiste voorlichting te geven, moet U de vraag stellen 'is mijn keuze juist'.

Dan ontstaat er meestal een discussie over de voor- en nadelen, met gevolg dat Uw voorgaande studie op een aantal punten weer een andere zienswijze heeft gekregen.

Heeft U eenmaal besloten dat koppel aan te schaffen, dan moet U steeds blijven observeren naar de gedragingen. Dit is nodig, zowel vóór het broedseizoen als tijdens deze periode en daaropvolgende o.a. de ruiperiode. Door deze observatie ontdekt U de goede en de slechte eigenschappen. Hiermede is het mogelijk om te selekteren voor de toekomst, of deze aangekochte vogels wel of niet moeten worden aangehouden.

De jongen moet U al vroegtijdig gaan selekteren op postuur en vorm. Na de rui zult U merken dat een aantal jongen er beter uitkomen. Maar ook zult U zien dat jonge vogels welke voor de rui door U reeds zijn gekozen als goede vogels, deze na de rui nergens meer zijn. De invloed van de ruiperiode is bij jonge vogels enorm belangrijk. Door de opgedane ervaring kunt U zichzelf testen o.a. door al Uw jonge vogels in te zenden op Uw onderlinge T.T. De keurbriefjes zullen U gaan mededelen of U het wel of niet juist heeft gezien en is zo er weer een bepaald inzicht gekomen die Uw kennis verhoogt.

In de jaren dat ik nu Glosters kweek, ben ik nog steeds aan het observeren en luisteren naar andere liefhebbers. Hiermede leer ik weer nieuwe dingen en als het mij positief lijkt, breng ik het in praktijk. Ik heb getracht U duidelijk te maken, ongeacht welk ras postuurkanaries U kweekt, dat selekteren, observeren en luisteren naar andere liefhebbers van enorm belang is.

□

van groen
tot albino

onze hobby en
de tweede
wereldoorlog

door H.K. van der Wal

In deze serie probeer ik al geruime tijd het ontstaan van de verschillende kleuren van de kleurkanaries te beschrijven.

Om dit een beetje verantwoord te doen was ik wel genooddakt de historische ontwikkeling van deze vogels na te pluizen. Op een ander terrein, n.l. de Vorm-en Postuurkanaries heb ik hetzelfde gedaan.

Als je dan een overzicht gaat maken van het ontstaan van de thans aanwezige rassen bij de Vorm-en Postuurkanaries en de aanwezige kleuren bij de Kleurkanaries dan kom je bepaalde tijdvakken tegen waarin 'niets gebeurt'. Er vinden geen nieuwe ontwikkelingen plaats. Daarentegen zijn er ook periodes aan te geven waarin vooral de Kleurkanaries enorme ontwikkelingen doormaken. Hiervoor zijn verschillende redenen aan te geven; historische feiten zijn verantwoordelijk voor het afremmen van onze hobby maar een toegenomen kennis van de erfelijke eigenschappen met daarbij een meer attent zijn op iedere optredende afwijking van het 'normale' draagt bij tot het vasthouden en verder fokken van optredende mutaties.

Als we de situatie overzien waarin we thans verkeren dan zien we dat het houden van dieren in het algemeen een enorme vlucht heeft genomen. Het houden van dieren in de agrarische sector is zowel positief als negatief momenteel enorm in de belangstelling van de pers geraakt. In b.v. Friesland vliegen de ligboxstallen als paddestoelen uit de grond. Maar, ook het houden van kleine huisdieren bij particulieren is enorm gegroeid. Als we ons alleen al beperken tot het houden van vogels; en we volgen de groei van het ledenbestand van onze Bond dan kunnen we vaststellen dat er enorm veel vogels worden gehouden. Hetzelfde verschijnsel treed op bij de z.g. 'kleindier-sport'; het houden

van kippen, konijnen, post- en sierduiven, cavia's, muizen, terrariumdieren enz.

Al deze dieren hebben dagelijks voer nodig en we kunnen dan ook wel stellen dat de hoeveelheid voeders die deze dieren dagelijks gebruiken vele tonnen aan gewicht bedraagt.

Door m'n werk ben ik betrokken geweest bij de automatisering van een aantal grote mengvoeder fabrieken en dan sta je wel even met de ogen te knippen als de opdrachtgever bepaald hoeveel ton mengvoeder dagelijks moet kunnen worden geproduceerd. Nu betreffen dit fabrieken die hun producten uitsluitend leveren aan de boeren maar ik kan me voorstellen dat de fabrikanten die hun afzet mede gericht hebben op de liefhebbers van kleine huisdieren over bijna dezelfde hoeveelheden praten.

Als 'jonge' liefhebber van het houden van vogels vindt ik het heel gewoon om die hoeveelheden voer te kopen, die ik voor m'n vogels nodig heb. Als het voer op is haal ik weer nieuwe en verkeer ik in de situatie dat mijn winkelier steeds kan leveren wat ik meen nodig te hebben. Maar, en dan kom ik weer terug op de titel van dit stukje, er zijn periodes geweest waarin de situatie op dit terrein geheel anders was. Hiervoor behoeven we niet eens zo ver terug te gaan. Een ingrijpende periode in het leven en de hobby van vele 'oudere' vogelliefhebbers, is de Tweede Wereldoorlog geweest.

Over deze periode is en wordt veel geschreven maar wat mij is opgevallen, is dat er weinig op schrift is gesteld omtrent de mogelijkheid de hobby te blijven uitoefenen. Wat wel bekend is, is dat er een aantal Vorm-en Postuurkanarierassen zijn verdwenen; maar overige rassen en ook de kleuren van de Kleurkanaries, die ontstaan zijn voor deze periode, worden thans ook nog volop gefokt.

Hiermee kom ik dan ook op de strekking van dit artikel en dat is namelijk de vraag welke me steeds weer bezig houdt:

Hoe zijn vele liefhebbers van vogels en mogelijk fabrikanten van vogelvoerders er toch in geslaagd vogels te houden en hoe kwamen zij aan het benodigde voer ondanks de problemen ten aanzien van de aanwezige voedselschaarste?

Teneinde een oplossing van mijn vraag te krijgen en daarnaast tevens op papier vast te leggen hoe de liefhebbers deze periode door konden komen, zou ik onze 'oudere' leden willen uitnodigen hun ervaringen eens op papier te zetten. Uw reacties worden zeer op prijs gesteld en kunnen ingezonden worden naar de redactie van ons maandblad 'Onze Vogels'.

Door een samenvatting te maken uit Uw reacties kan in ons maandblad een verantwoord stukje 'historische geschiedenis' worden geschreven. □

Vitamine A

Vitamine A komt o.a. voor in melk en eidooier en, niet te vergeten, in levertraan. Het provitamine A komt voor in groene bladgroenten, zoals sla, spinazie, gras, brandnetels, klaversoorten en verder nog in wortelen. De omzetting van het provitamine A in vitamine A geschiedt bij de vogels in de lever.

Avitaminose A uit zich in een algemene achteruitgang van de gezondheid, onbevuchte eieren, zwellingen aan poten en kop, ruwe bevedering en plotselinge sterfte.

Hypervitaminose A kan leverziekten veroorzaken. Vitamine A is zeer lichtgevoelig, tevens gevoelig voor oxydatie, voor zuren en alkalische stoffen. Donker bewaren en diëten pas vlak voor de verstrekking aan de vogels bereiden zijn praktische maatregelen om verlies van vitamine A tegen te gaan.

Vitamine D

De tweede belangrijke in vet oplosbare vitamine is vitamine D. Voor de vogels is uitsluitend vitamine D3 van belang. Vitamine D3 speelt bij de beenvorming een voorname rol en is met name onmisbaar bij de calcium- en fosforstofwisseling.

Vitamine D komt voor in levertraan. De vitaminen zijn zoals ik reeds opmerkte alle van plantaardige oorsprong. De lever van heilbot is dus slechts de opslagplaats en niet de producent van dit natuurlijke vitamine. De betekenis van vitamine D voor het vogellichaam zit in de regulerende werking van deze stof op de opname van calcium uit de voeding en de afzetting van het calcium in het beenderengestel.

Onder invloed van ultra-violet licht wordt uit provitamine D3, het van dierlijke producten afkomstige zgn. 7-dehydrocholesterol, ook wel cholecalciferol genaamd, omgezet in voor vogels bruikbare vitamine.

Vogels, die uitsluitend achter glas gehouden worden, kunnen i.v.m. de niet doorlaatbaarheid van ultra-violet licht door vensterglas niet van het zonlicht profiteren zodat men gebruik kan maken van kunstmatige bestraling waarvoor tegenwoordig geschikte buislampen in de handel zijn.

Avitaminose D3 kan de volgende deficiënte verschijnselen te zien geven: rachitus, slechte groei, verlamingsverschijnselen, ruwe bevedering, windeieren en legnood.

Een overdosering van vitamine D

gedurende langere tijd zal leiden tot ontkalking van het beenderengestel.

Vanwege zijn hoge lichtgevoeligheid moet men levertraan steeds donker bewaren, vandaar dat de meeste fabrikanten de levertraan afleveren in donkere flessen. Verder bij de toebereiding van de voeding handelen zoals ik reeds bij vitamine A heb aangegeven.

Vitamine E

Over vitamine E, ook wel het vruchtbaarheidsvitamine genoemd, zijn vele verhandelingen geschreven. Vele vogelliefhebbers zweren bij vitamine E en zijn van mening dat er nauwelijks in de kwekerij nog wat mis kan gaan als er maar een flinke hoeveelheid vitamine E in de te verstrekken voeding bijgemengd wordt.

De werkelijke waarde van vitamine E is voor de vruchtbaarheid echter veel minder opmerkelijk. Het zit namelijk zó. Evenals de andere vitaminen wordt vitamine E in plantaardige stoffen gevonden. Het wordt ook wel a-tocopherol genoemd. Dit a-tocopherol en nog een andere vetachtige stof lecithine, wordt als anti-oxydant gebruikt om het vitamine A te beschermen tegen oxydatie.

Proeven hebben namelijk uitgewezen dat bij een gebrek aan vitamine A steriliteit bij mannelijke vogels optreedt. Zonder het vitamine E als anti-oxydant is de waarde van het vitamine A spoedig nihil. Hieruit blijkt dat het vitamine E slechts indirect van invloed is op de vruchtbaarheid temeer omdat aange- toond is dat bij gebruikmaking van een sythetisch anti-oxydant voor vi-

Grasparakieta allerlei

door H.W.J.v.d. Linden

tamine A geen onvruchtbaarheidsverschijnselen optreden.

Vitamine E komt voor in o.a. sla verder in de kiemen van graszaad en diverse granen. Tarwekiemolie en in iets mindere mate mais- en sojaolie zijn rijk aan vitamine E.

Verlamingsverschijnselen, en het onvermogen tot vliegen kunnen een gevolg zijn van vitamine E deficiëntie.

Vitamine E is licht en lucht gevoelig, is echter goed bestand tegen zuren.

Vitamine K

Vitamine K, ook wel koagulationsvitamine genoemd, vandaar de afkorting, houdt verband met de bloedstolling.

Vitamine K komt o.a. voor in groenvoerders en wortelen. Ook kan vitamine K door darmbacteriën worden opgebouwd en wel in zulke grote hoeveelheden dat de uitwerpselen dikwijls rijker zijn aan vitamine K dan het opgenomen voedsel.

Vitamine K-deficiëntie kan tot inwendige bloedingen leiden doch meestal worden inwendige bloedingen veroorzaakt als gevolg van een andere ernstige ziekte.

Het vitamine B-complex

Tot het vitamine B-complex behoren een hele reeks vitaminen die allen in water oplosbaar zijn.

Als belangrijkste noem ik: B1, B2, B6, B12, alsmede biotine, choline, foliumzuur, nicotinezuur en pantotheenzuur. Voor zover bekend zijn voor levende cellen de B-vitaminen noodzakelijk.

□

Geslaagde kweek met bonte boertje

W. Dijkslag,

(*Poicephalus senegalus*)

Medio september 1977 kwam ik via een goede vriend van mij, in het bezit van zoals later zou blijken een stel Bonte Boertjes ofwel Senegal Papegaaien.

Mijn vriend, welke maar weinig ervaring heeft op het gebied van papegaai-achtige vogels, meende in het bezit te zijn van een stel Amazone-papegaaien doch al spoedig bleek dat hij was 'opgescheept' met een stel Bonte Boertjes.

Niet dat een Bont Boertje een minder prettige vogel zou zijn, integendeel, het zijn mooie gekleurde vogels om te zien, liefkozen elkaar de ganse dag, zijn 24 cm groot en kunnen goed in een kooi worden gehouden.

Ik heb ze juist daarom graag overgenomen en met kooi en al tot mei 1978 op een half zonnig plekje in de kamer gezet.

De moeder des huizes zorgde voor het zaadmenu dat bestaat uit zonnepitten, witzaad en millet, wat fruit en af en toe een paar ongebrande pinda's. Ze eten het bijzonder graag en het schijnt ze nog goed te doen ook. Dat het geen jonge vogels meer waren was duidelijk te zien aan de ogen, want de iris was geel en bij jonge vogels is de iris grijs zoals ik mij heb laten vertellen.

Ik raakte steeds meer gefascineerd in de vogels doch daar ik mezelf al jaren bezig houd om eens een goed stel Oranje Rode kanaries op de plank te brengen, was geen rekening gehouden met de behuizing van mijn vrienden. Maar vreemde ogen dwingen en zo ook bij de boertjes. Al spoedig had ik door renovatie in mijn binnen-voliere een ruimte van 1x1x1 mtr. beschikbaar, afgezet met draad 1 mm. dik en een maaswijdte van 1.5 cm. Op een oude keukenkruk plaatste ik een blok van een oude boomstam 50 cm. hoog met een doorsnede van 35 cm. en een gat van 20 cm. Het invlieg gat, is \pm 40 cm van de bodem aangebracht. Medio Augustus was het dan zover en konden de nieuwe bewoners worden ondergebracht in hun volière waar het leven goed bleek te zijn. Al spoedig was de pop sterk geïntereeserd in de boomstam en dook regelmatig het blok aan de bovenkant naar binnen. Wilge-takken om te nestelen en

trostgerst voor krachtvoer gaf ik ze in overvloed, in de hoop spoedig een nest met jonge bonte-boertjes kado te krijgen voor al het werk aan hen besteedt.

Het viel mij op dat de onderborst en de buik van het popje effen geel van kleur was in tegenstelling tot die van de man welke een oranje-rode tint in het geel heeft; Zo is er ook verschil van onderstaartdekveren, deze zijn bij het popje geelgroen en bij de man geel.

Eind oktober was het dan eindelijk zover dat moeder bonte boer haar 1ste eitje, ongeveer 3 cm. groot en geheel wit, had gelegd. Voorzichtigheid geboden, want wat was er aan de hand, de bodem van het blok was geheel weggeknaagd waardoor deze was opgegaan in nestmateriaal. Ik vond niets terug van de wilge-takken welke ik ze verstrekt had. Het eerste ei sneuvelde dan ook, want dat lag op de keukenkruk en daar had ik niet op gerekend. Na 3 dagen lag er een nieuw eitje en er zijn er nog 2 bijgekomen. Het broeden begon al bij het eerste eitje en regelmatig zag ik dat haar man voedsel bracht. Tijdens het voeren

moest ik steeds weer op mijn quivive zijn aangezien de man zich zeer agressief opstelde, wat vooral bij het schouwen nogal wat problemen gaf. Alle drie de eitjes bleken bezet. Na ongeveer 28 dagen kwam het eerste eitje uit, en zo om de 3 dagen de volgende 2. Eindelijk was het dan zover ik had niet alleen kanaries maar ook nog bonte boertjes gekweekt.

Wat een feest was dat, ik heb direkt mijn vrienden getraakteerd op beschuit met muisjes.

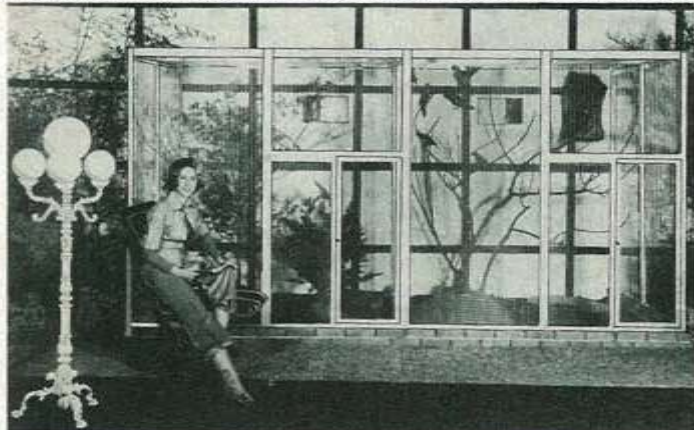
Nu de jongen waren geboren, moest ik direkt aan de ouder-vogels buiten de dagelijkse gebruikelijke voeding, iets anders geven, dus gaf ik ze 2x per dag CèDé eivoer, krachtvoer, appels, druiven en banaan. De opfok ging uitstekend, en ze groeiden goed. Toen ze 10 dagen oud waren heb ik getracht ze te ringen met ringen van O/7 mm geleend van een vriend.

Al spoedig bleek dat deze niet de juiste afmeting hadden en door tussenkomst van de Hr. v. Berkel van het bondsbureau, die heeft mij de juiste ringen toegezonden, kon ik nog 2 van de 3 jongen ringen. Een jong was inmiddels te oud gewor-

den om nog te voorzien van een ring. Door het nest regelmatig te controleren kon ik het proces in het broedblok goed volgen. De jonger blijven lang in het nest en wanneer ze na 10 weken uitvliegen, gelijker ze erg veel op de ouder-vogels. 14 dagen later waren ze zelfstandig er doordat ik ze regelmatig in de hanc neem, is het nu zover dat twee van de 3 jongen handtam en zeer aanhankelijk zijn opgevoed. Inmiddels is de pop overleden. Het is jammer maar ik troost mezelf maar met de gedachte, dat zij mij 3 nieuwe bonte boertjes heeft geschonken voor verdere nateelt. Zo heb ik dan ontdekt dat niet alleen het kweken van kanaries een interessante bezigheid is, maar ook die van papagaaiachtigen.

Tot besluit geef ik graag gehoor aan de uitnodiging van de Hr.v. Berkel van de N.B.v.V. om aan de eerst komende Bondstentoonstelling mijn bonte boertjes te tonen.

WINKELMONTAGESYSTEMEN & VERKOOPINSTALLATIES VOOR VOGELS, KLEINE ZOOGDIEREN, REPTIELIEN, VISSSEN - VLECKKOOIEN - VOLIERES - INBOUWKOOIEN - TOEBEHOOR - VERKOOPBEVORDERING

ALUMINIUM-VOLIERES
● geen onderhoud
● hygiënisch en efficiënt
● corrosievast en roestvrij
VLECKKOOIEN
VOLIEREMEUBELS
"WEER EN WIND"-
VOGELHUIZEN
VOLIERETOEBEHOOR

● Door een omvangrijk leveringsprogramma: montagesystemen volgens DIN- en fabrieksnorm in standaard- en speciaaluitvoering, zeshoekige volières met rieten dak, inbouwkooien, mini-vliegkooien en een nuttig toebehoorprogramma. Benut onze ervaring en onze goodwill. Neemt contact op met:

THEILING

Vert. v. Nederland: "Vitalis" Import & Export,
Paumstraat 1, 6351 BA Bochoitz,
Telefoon (0 44 42) 20 98.

exotische vogels

als huisdieren Ja of Nee?

Door R. Sterk, dierenarts

XIII. Natuurbehoud (vervolg)

4. In Nederland verhandelde 'zeldzame' en 'bedreigde' soorten (vervolg)

e. **Eend-achtigen** (orde: Anseriformes)

Rallen, Kraanvogels, e.a. (orde: Charadriiformes)

Flamingo's (orde: Phoenicopteriformes)

Via de Vraag-en-Aanbod-rubrieken en de advertenties van handelaren in het maandblad *Onze Vogels* in de periode 1974-1975 werd van de Anseriformes slechts 1 zeldzame soort te koop aangeboden, nl. de **Roodhalsgans** (*Branta ruficollis*) (1). Van deze soort, die zijn broedgebied in West Siberie heeft zouden er nog maar 50.000 exemplaren voorkomen (2); de jacht in de broedgebieden is dan ook verboden (2). Ondanks het feit dat door particulieren steeds meer gekweekte exemplaren in de handel worden gebracht, zouden nog steeds wildvangexemplaren ingevoerd worden; deze wildvangexemplaren zouden niet snel tot broeden overgaan (2). De Roodhalsgans wordt niet vermeld in de Wet-BUD, maar wel in de NC-appendices (3,4). In voornoemde periode werd hij drie keer door particulieren te koop aangeboden. In de registratieboeken van de KLM werd verder nog de invoer van 'zwanen' uit Zuid Amerika geregistreerd (1); waarschijnlijk zijn dit **Zwarthalszwanen** (*Cygnus atratus*), welke soort wordt vermeld in de WC-appendices (4). Het natuurlijke bestand van deze soort is sterk afgenomen en in gevangenschap zou hij weinig gekweekt worden (2,5). Ook in Engeland wordt hij regelmatig ingevoerd (6). Over de omstandigheden waaronder deze soort wordt ingevoerd kom ik later terug hoofdstuk Dierbeschermingsaspecten), maar hier zij reeds vermeld dat deze doorgaans deplorabel zijn.

Er zijn mij geen voorbeelden bekend dat Nederlandse sierwatervogelkwekers hebben bijgedragen aan het in stand houden van natuurlijke populaties die met uitsterven worden bedreigd. Dit is wél het geval in Engeland: van de **Né-Né** of **Hawaigans** (*Branta sandvicensis*), waren er in 1950 nog maar 13 levende exemplaren bekend; door de Engelse Severn Wildfowl Trust zijn toen enkele exemplaren gevangen, welke verdeeld werden onder enkele beroepskwekers van watervogels. Na weer uitzetten van nakweekexemplaren bestond de natuurlijke populatie in de jaren '60 weer uit 300 exemplaren en in de jaren '70 zou de populatie weer de 600 exemplaren benaderen (2,5).

Een andere zeldzame soort die niet door mij werd geregistreerd, maar die wel in Nederland veel gekweekt zou worden (2), is de **Laysantaling** (*Anas platyrhynchos laysanensis*); deze soort komt alleen voor op het slechts 3 mijl lange eilandje Laysan (2). De Laysantaling wordt niet vermeld in de Wet-BUD, maar wel in de WC-appendices (3,4).

Van de orde Charadriiformes, waartoe Steltlopers, meeuw-achtigen, alken, en enkele andere groepen vogels behoren, werden in voornoemde periode alleen zeldzame soorten aangeboden of gevraagd behorende tot de onderorde der Kraanvogelachtigen (Gruiformes). Het betreft soorten behorende tot de onderfamilie der Kraanvogels (Gruinae) en Echte Rallen (Rallinae) (1). Alle soorten Kraanvogels, met uitzondering van alle soorten Kroonkraanvogels (onderfamilie Balearicinae) en de Saruskraanvogel (*Grus antigone*) zijn opgenomen in de Wet-BUD (3).

De **Monnikskraanvogel** (*Grus monacha*) werd 1 keer door een handelaar te koop aangeboden (1). In 1969 waren er van deze soort nog maar ongeveer 1500 exemplaren aanwezig, verspreid over een lokale populatie in Japan en een kleine groep

aan de oevers van de rivier de Amoer; het aantal monnikskraanvogels zou echter licht stijgende zijn; oorzaken van de achteruitgang van deze beschermde soort zijn bio-toopvernietiging en de jacht (7).

De **Paradijs- of Stanleykraanvogel** (*Anthropoides paradisea*) werd 1 keer via een prijslijst (1976) te koop aangeboden door een handelaar (1). Over het natuurlijke bestand ontbreekt mij elke informatie.

Via Schiphol worden zeer regelmatig Kraanvogels ingevoerd (1); het is niet onmogelijk dat er dan ook nog meer soorten worden ingevoerd dan zonet genoemd zijn. Het wordt zelfs waarschijnlijk als men ter vergelijking weet dat via Heathrow (Londense vliegveld) in de periode 1970-1974 liefst 7 soorten kraanvogels werden ingevoerd (6).

In de Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten zijn ook alle rallensoorten opgenomen (familie Rallidae). Hiertoe behoort ook de zeer regelmatig verhandelde **Witborstral** (*Laterallus leucopyrrhus*). Het aanbod van witborstrallen betreft vrijwel alle wildvangexemplaren (1,6,8).

Broedresultaten van deze uit Zuid Amerika afkomstige ral zijn wel bekend (9,10)

Dat alle soorten rallen zijn opgenomen in de Wet-BUD zal wellicht niet iedereen billijk overkomen, maar waarschijnlijk is de reden daarvan dat in het Red Data Book van de IUCN liefst 12 rallensoorten als zeldzaam of bedreigd worden vermeld en dat de soort determinatie niet altijd eenvoudig is. In ieder geval zal men voor het houden van witborstrallen voortaan een vergunning moeten aanvragen bij het ministerie van CRM.

Van de **flamingo's** (orde Phoenicopteriformes, die 5 soorten omvat) zijn de drie soorten die uitsluitend in Zuid Amerika voorkomen (Chileense, James- en Andesflamingo) alle opgenomen in de Wet-BUD en in de WC-appendices (3,4). Flamingo's worden zeer regelmatig te

koop aangeboden zondere verdere soort aanduiding (1); slechts 1 keer werd in de onderzochte periode 'Chileense Flamingo's' te koop aangeboden. Via Schiphol worden regelmatig flamingo's geïmporteerd (1); de in 1975 ingevoerde exemplaren waren voornamelijk afkomstig uit Zuid Amerika (Argentinië, Trinidad, Paraguay) en gedeeltelijk uit Afrika (Liberia); omdat ook in de KLM-registratieboeken geen verdere soort aanduiding is vermeld, is het onbekend of er ook exemplaren ingevoerd worden die behoren tot bovengenoemde drie zeldzame soorten. De via het Londense vliegveld Heathrow ingevoerde flamingo's zouden alle *Phoenicopterus ruber* exemplaren zijn: *Ph. ruber ruber* uit Zuid Amerika en *Ph. ruber roseus* uit Afrika (resp. de rode en rose flamingo) (6). Zwinenburg (11) vermeldt echter dat de Rode Flamingo voorkomt in het West-Indische gebied (o.a. op Cuba), op de Galapagos-eilanden en in het zuidelijk deel van Noord Amerika; het is dus nog maar de vraag of bijvoorbeeld de uit Argentinië afkomstige flamingo's toch niet behoren tot een van vorennoemde drie zeldzame soorten. In de periode 1970-1974 werden via Heathrow 699 flamingo's aangevoerd, waarvan er 154 bestemd waren voor doorvoer; de aanvoer vertoonde in deze periode een duidelijk stijgende lijn (6). Door particulieren zouden steeds meer flamingo's

worden gehouden (2,5). Broedresultaten in gevangenschap zijn tot nu toe zeer sporadisch (2).

Van de drie Zuid Amerikaanse soorten is de **Chileense Flamingo** (*Phoenicopterus chilensis*) de meest algemeen voorkomende soort; de totale populatie wordt geschat op ca. 300.000 exemplaren (2,11). Hij zou door de inheemse indiaanse bevolking meedogenloos worden vervolgd om zijn vlees, eieren en traan; bij duizenden zouden ze op het land gedreven worden en vervolgens worden gedood (11). Wettelijk is hij in geheel Zuid Amerika beschermd, maar er zou geen goede controle bestaan (11).

De **Andes-** en de **James- of Bergflamingo** broeden beide in het Andesgebergte op een hoogte van 3700 tot 4700 meter (!); beide worden zelden geïmporteerd als gevolg van transport- en acclimatisatiemoeilijkheden; van de Andesflamingo zouden er nog 100.000 - 150.000 exemplaren zijn, van de Jamesflamingo nog 15.000 - 30.000 (2,11).

Vele Zuid Amerikaanse families zouden wat hun inkomen betreft volledig afhankelijk zijn van de flamingo's: eieren worden geraapt en verhandeld, kuikens gedood voor de traanwinning en volwassen exemplaren om hun vlees en veren (11).

De uit Afrika afkomstige **Roze flamingo** komt eveneens voor in Azië en in Europa (o.a. in de Camarque

in Zuid Frankrijk); ook in Nederland wordt hij af en toe signaleerd. Aangezien deze flamingo dus behoort tot de Europese broedvogels mag hij niet gehouden of verhandeld worden. De totale wereldpopulatie wordt geschat op ca. 600.000 exemplaren (2,11).

Ook van de al eerder genoemde **Rode Flamingo** is het bestand enorm achteruit gegaan en wel als gevolg van de jacht, van biotoopvernietiging en van verstoring van broedgebieden; het bestand wordt geschat op 25.000 - 30.000 exemplaren (11). Flamingo's zouden enorm gevoelig zijn voor onrust in de broedgebieden; alleen al door overvliegende vliegtuigen zou een hele kolonie van de broed af kunnen raken; ook landontginningen en chemische bestrijdingsmiddelen zouden bij dragen aan de achteruitgang van verschillende soorten flamingo's (11). □

Literatuur:

1. SMIT, C.P.J., R.J. STERK, H.C. WALVOORT. Exotische dieren als huisdier, ja of nee?; een orientatie. Faculteit Diergeneeskunde, Rijksuniversiteit Utrecht, 1977.
2. MARK, R.R.P. VAN DER. Sierwatervogels. Amsterdam: L.J. Veen, 1969.
3. MARK, R.R.P. VAN DER. Siervogels houden kunt u ook. Zutphen: Thieme, 1975.

witborstral foto: H. Müller

een fuut en toch geen fuut

door Meindert de Jong

Ongetwijfeld zal een aantal bezitters van de fraaie vogelkalender, uitgegeven door de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers gedacht hebben bij het zien van de vogelafbeelding bij februari gedacht hebben: 'Is dat een fuut? Die ziet er toch anders uit?' Zij hebben volkomen gelijk: het is namelijk niet een 'gewone' fuut maar de geoorde fuut, waarover ik u ditmaal graag iets meer wil vertellen.

De geoorde fuut, die ook wel *oorfuut* wordt genoemd en in Friesland *swartnek-dûker* heet, is heel wat kleiner dan de gewone fuut. De eerste meet van de punt van de donker blauwgrijze, ietwat opgewipte snavel tot het uiteinde van het slappe pluimstaartje ruim dertig centimeter; de laatste is ongeveer een halve meter lang. In het prachtkleed zijn de kop, hals en de gehele bovenzijde zwart. Achter het oog, dat vermiljoenrood is, ontspringt een waaiertje van goudgele, enigszins hangende pluimen. De kruinveren zijn een beetje verlengd en kunnen worden opgericht, zodat het dan lijkt alsof het dier een zeer hoog voorhoofd heeft.

De flanken zijn kastanjebruin, hier en daar vermengd met een beetje zwart. Verder is de gehele onderkant glanzend wit.

Aan het eind van het broedseizoen, dat valt tussen eind april en midden juli, beginnen de oude vogels te ruïen.

Het eerst verdwijnen de fraaie pluimen in de oorstreek en de overige veren van kop en nek; enige maanden later is het gehele zomerse kostuum verdwenen en heeft plaats gemaakt voor de wat eenvoudiger winterse kledij. De bovenste helft van de kop is dan zwart; deze kleur breidt zich uit tot *onder* het oog. (Houdt u dit wel even in gedachten, want bij de kuifduiker in winterkostuum, waarover later iets wordt verteld en die zeer veel lijkt op de geoorde fuut in winterkleed, loopt dit zwart tot *aan* het oog). De onderste helft van de kop is wit, de achterkant grijsbruin. Verder is de bovenzijde van het lichaam zwartbruin; de onderkant heeft geen kleurverandering ondergaan en is ook nu mooi zilverig wit.

De geoorde fuut wordt gerekend tot onze zeer schaarse tot schaarse broedvogels (1-50 broedparen). Uit de vorige eeuw zijn slechts twee broedgevallen bekend en wel één uit Zuid-Holland in 1866 en één uit Noord-Brabant in 1888. In geen enkele collectie bevinden zich echter inlandse eieren. Sedert de tweede helft van de 19e eeuw heeft hij zich met onregelmatige, sprongsgewijze invasies vanuit Oost-Europa in westelijke en noordwestelijke richting uitgebreid.

In 1904 werd hij voor het eerst op de Britse eilanden (Wales) broedend aangetroffen, in 1911 in de Baltische landen, 1915 in Ierland, 1918 in

Nederland, 1919 in Zweden.

De expansie wordt onder andere door de Finse onderzoeker dr. O. Kalela met de geleidelijke uitdrijving door klimaatverandering van de Midden-Aziatische gebieden onmiddellijk ten zuiden van de gematigde woudgordel in verband gebracht. Expansie van het broedgebied in noordelijke richting is echter ook in Noord-Amerika geconstateerd.' (Prof.Dr.K.H. Voous, *Atlas van de Europese vogels.*)

Als broedplaats geeft de oorfuut de voorkeur aan zoetwatermeren en plassen met een rijke oeverbegroeiing en veel waterplanten. Zo op het oog lijkt het nest een wanordelijke hoop rottende plantedelen, die door de vogels worden opgedoken en aangesleept. Om wegdrijven te voorkomen wordt het vrij stevig vastgemaakt, als het ware verankerd aan de er omheen groeiende vegetatie. In deze miniatuur 'vuilnisbelt' deponeert het vrouwtje doorgaans vier eieren, soms wel eens één meer of minder. De pas gelegde eieren zijn aanvankelijk geelachtig wit, maar worden later door de inwerking van humuszuren, die ontstaan in het rottende nestmateriaal, gelig bruin, soms tot donkerbruin toe! De drie weken durende broedperiode komt voor rekening van beide ouders, maar het wijfje zit het meest op de eieren.

Wordt de oude vogel gealarmeerd en verlaat hij het nest, dan bedekt hij het legsel met nestmateriaal en iemand die niet erg op de hoogte is zal in deze rommel zeker geen nest zien, laat staan dat hij er eieren in verwacht.

Ook de boven het moeras vliegende rovers (kraaien, bruine kiekendieven en dergelijke) zien het legsel niet.

Waarschijnlijk dient dit toedekken niet uitsluitend ter beveiliging, maar tevens om de eieren op temperatuur te houden in de natuurlijke 'broeikas'. Doorgaans is het nest zeer goed verborgen tussen de oeverbegroeiing, hoewel ook hier wel eens uitzonderingen op de regel zijn.

Zo was het ook met het eerste broedgeval in de provincie Zeeland, waar in het Ooster-Schengen, een oude kreek in de buurt van Goes, een geoorde fuut zijn nest vervaardigde midden in de plas, waar geen andere vegetatie was dan uitgebreide en dichte begroeiing met fonteinkruid. De heer Walrecht, die dit

vermeldt in *De wandelaar in weer en wind* (maart 1952), schrijft verder: 'Wijst de gewone keuze van de nestplaats op de schuwheid van de vogel binnen zekere grenzen was van schuwheid bij deze geoorde fuut geen sprake.'

Hoewel wij, aan de oever staande, duidelijk zichtbaar waren, wipte de vogel na één dag broeden op vier eieren niet van zijn plaats, alvorens de boot in beweging werd gebracht. Daarna keerde hij nog eenmaal terug om de eieren af te dekken. Ik fotografeerde het nest in afgedekte toestand, daarna verwijderden wij met een stokje voorzichtig de dekking en fotografeerde opnieuw. Bij elke deining van de boot golfde de fonteinkruidmassa en ook het nest, waarvan de eieren gedeeltelijk in het water lagen, mee. Wij waren nog niet terug bij de oever, toen de vogel zijn plaats op het nest reeds weer had ingenomen.

Deze fuutjes houden kennelijk van gezelligheid, want vaak vindt men een aantal nesten van deze vogels bij elkaar en ook wel in de buurt van kolonies kokmeeuwen of zwarte sterns. In Noord-Amerika treft men nogal eens flinke gemeenschappen aan. Zo vermeldt een zekere heer Goss, dat hij op een oppervlakte van ongeveer drie bij zes meter minstens vijftig nesten aantrof op een 'mat' van bijeengewaaid aanspoelsel: riet, biezen, mos, gras, onkruid, stukken stengel enzovoort. De nesten waren bijzonder klein en gemaakt van niet meer dan een handvol opgedoken rottend materiaal.

De jongen zijn bij de geboorte erg donker, met een aantal lichte lengtestreepjes; hun 'pyjamaatjes' zijn lang niet zo duidelijk gestreept als die van de gewone futekindertjes. Zwemmen behoeven ze niet te leren, hoewel ze graag af en toe uitrusten tussen de veren van rug en vleugels van vader of moeder en

zelfs wel eens een tochtje maken onder water.

Voortdurend maken ze sjirpende piepgeluidjes, almaar bedelend om eten. Voortdurend worden ze dan ook van snavelkost voorzien. Als een oude vogel een of ander waterdier heeft opgedoken zwemt hij naar een jong toe en buigt de kop naar voren, waarna het jong het overneemt. Maar dan gebeurt er iets eigenaardigs. Zodra het kind de prooi vast heeft maakt hij als de weerlicht rechtsomkeert en zwemt ongeveer een halve meter weg, zo snel als hij maar kan, om het dan naar binnen te werken. Zijn ze wellicht bang, dat een ander jong het ze af zal pakken? Toch geschiedt het volkomen instinctief, want men heeft dit verschijnsel eveneens waargenomen als er geen andere jongen in de buurt waren.

Trouwens, ook de oude vogels kunnen zeer agressief zijn, hoe wonderlijk dit ook lijkt.

Het voedsel van de *zwartnek-duiker* bestaat voornamelijk uit in het water levende insecten, kleine kreeftjes en dergelijke, maar af en toe wordt ook wel wat plantaardig voedsel en soms een klein visje geconsumeerd.

Tijdens de duik naar voedsel, die gemiddeld twintig tot dertig seconden duurt, worden de vlerken stijf tegen het lichaam gehouden en wordt de snelheid uitsluitend bereikt door de schroefbeweging van de ver naar achteren geplaatste, gelobde poten. Als ze zwemmend aan de oppervlakte iets eetbaars voor de snavel krijgen, laten ze dat heus niet ongemoeid.

Het geluid dat ze buiten de broedtijd laten horen is een zacht 'bie-jiep'; in het broedseizoen weerklinkt zo nu en dan een luid ratelend 'bi-bi-bi-bi-bi', maar ook wel 'pie-iep', 'poe-iep', 'poe-iet', 'wie-iet', of 'woe-iet' - het is maar hoe men het horen wil - en volgens James Fisher iets dat klinkt als 'hicker-wicker'.

Het verspreidingsgebied van de geoorde fuut, zij het dan ook van diverse ondersoorten, strekt zich uit over een groot deel van Europa, West- en Midden-Azië, Mantsjoerije, Oost- en Zuid-Afrika en westelijk Noord-Amerika. Als in de wintermaanden de wateren in het broedgebied bedekt worden met een ijsvloer, zoekt de oorfuut zijn heil in zuidelijker gelegen plassen.

Op zee zal men hem slechts zelden aantreffen. □

mutaties bij tropische zaadeters

Wanneer u de COM-Wereldtentoonstelling in Breda heeft bezocht en uw interesse ook uitgaat naar de tropische vogels, dan zult u ongetwijfeld enige bijzondere exemplaren zijn opgevallen. Zo was er de witborst gouldamadine, de geelband bandvink, isabel spitsstaartamadines, in kleur afwijkende diamantvinken, bruine of isabel rijstvogels etc. . . Over enkele hiervan gaat dit artikel.

door Cees van Berkel

Ter inleiding

Iedere vogelsoort waarmede wij kweken ondergaat veranderingen in gedragspatroon, in kleur of in vorm. De veranderingen in gedragspatroon en soms ook in de vorm, zullen hoofdzakelijk worden veroorzaakt door bepaalde milieufactoren zoals voeding en huisvesting. Voor de veranderingen in kleur zijn genetische factoren verantwoordelijk. De kans dat genetische factoren zich wijzigen ten opzichte van de wildvorm, wordt groter naarmate er steeds meer met die betreffende vogelsoort wordt doorgekweekt. We kunnen dan gaan spreken over volledig gedomesticeerde soorten. Daarbij komt dat dergelijke veranderingen, mits het geen modificaties (niet erfelijke) zijn, door gerichte kweek kunnen worden vastgelegd.

Voorbeelden zijn er te over, denk maar eens aan de kleurvormen postuurkanaries, de zebra-vinken, de japanse meeuwen en de grasparkieten. Van meer recentere datum zijn er de kleurslagen bij verschillende grote parkieten- en agapornidesoorten. Zo langzamerhand komen er ook verschillende mutaties bij de Australische prachtvinken met als voorloper de gouldamadine. Bij de overige exotische zaadeters zien we er nog niet veel, met uitzondering van de witte rijstvogel, maar

met die soorten wordt er dan ook relatief minder gekweekt.

Deze ontwikkelingen leiden er toe dat elke tak van onze liefhebberij zeer interessante aspecten krijgt. Niettemin mogen we ons niet blindstaren op al dat nieuwe, ook al zijn de prijzen die voor iets nieuws worden betaald soms erg verleidelijk. We dienen zeer wel te weten waar we mee bezig zijn en zeker niet vergeten dat we ook de oorspronkelijke verschijningsvormen, de goede wildkleurvogels, dienen te behouden. Dat wil zeggen dat geen van ons zich zou mogen laten verleiden om te gaan kweken voor het geld. Dit leidt namelijk nogal gemakkelijk tot allerlei methoden die o.a. de instandhouding van het oorspronkelijke ernstig kunnen benadelen. **Kweken met zorg en in goed overleg!**

Een voorbeeld: Kunt u zich de bourksparkieten nog herinneren die we einde van de jaren vijftig zagen? Beslist mooie en forse vogels. Zet de meeste exemplaren van 1979 daar eens naast, het overgrote deel is kwalitatief hard achteruitgegaan en ze zijn verre van de oorspronkelijke typen die we toen zagen. Kijk, mutaties zijn leuk en erg interessant maar men moet bedenken dat iedere mutant iets minder heeft

dan de oorspronkelijke wildvorm. Er gaat altijd iets af, er komt nooit iets bij! Het is de verantwoordelijkheid die we, ten opzichte van het oorspronkelijke, moeten laten prevaleren door er voor te zorgen dat we een mutatie op een verantwoorde wijze vastleggen. Dit kunnen we, nee **moeten** we doen door middel van strenge selectie van de kweekparen, door een goede en gezonde stamopbouw. Daar mee bezig zijnde mag men niet aan kwantiteit maar uitsluitend aan kwaliteit denken.

Je hoort nogal eens enorme bedragen die gevraagd en ook zonder meer gegeven worden voor vermeende splitvogels. Wat de gek er voor geeft zeg je dan en dat mag je gerust letterlijk opvatten, want men koopt vaak veel te gemakkelijk zonder dat men iets van de vogels, laat staan de erfelijke factoren afweet. Het is iets nieuws dus. . . ! Als je niet weet hoe bepaalde kleurslagen vererven hoe kun je dan in vredesnaam weten dat de vogels die je koopt of verkoopt bepaalde erfelijke factoren in zich hebben. Bezint eer ge begint. Gezegd moet worden dat het in veel gevallen de kopers zelf zijn die in de fout gaan. Er is iets nieuws en ze zullen en moeten het hebben; geld speelt geen rol. Nogmaals, bezint eer ge begint! We hebben gemeend er goed aan te doen om toch, pratend over de nieuwste ontwikkelingen, de waarschuwend vinger op te heffen. Zoals gezegd, mutaties zijn best leuk en zeer zeker interessant maar we moeten dan wel nuchter en serieus blijven.

We hebben er niets op tegen dat er voor interessante vogels ook interessante prijzen worden betaald, maar daarbij dienen we zeker voorbij te gaan aan bepaalde modegrillen en lucratief denken. Resumerende: Kweken in goed overleg en komen tot een goede gezonde stamopbouw met inachtna-me van het in stand houden van de oorspronkelijke wildvormen.

Geelband bandvink

In 1976 kwam A. van Mingeroet, Jutesfraat 41 in Zele, België, van een vriend een wel bijzondere bandvink, namelijk een met een goudgele in plaats van rode band. Bovendien nog een man bandvink welke split geelband zou zijn. De split man kreeg een gewone bandvink pop als partner en de geelband

bandvink eveneens. Van dit laatste koppel kweekte Van Mingeroet in 1977 vier poppen. De winter brachten beide ouderkoppels door in verwarmde binnenverblijven. De poppen legden tientallen eieren maar broeden was er niet bij. Er is nog getracht om de eieren door zebra-vinken te laten uitbroeden, wat overigens wel gelukt is, maar de pleegouders brachten niet de jongen groot. Voorjaar 1978 verhuisden de kweekkoppels naar de buitenvolière. Elk afzonderlijk werden ze ondergebracht in vluchtjes van 1 m breed, 2 m hoog en 2 m lang. Op 5 mei legden beide poppen het eerste ei en op 16 mei werden de eerste jongen geboren. Het eerste koppel (split man maal split pop) kreeg 5 jongen, het tweede koppel (geelband bandvink man maal split pop) eveneens 5 jongen. Het was in die periode veel te koud voor de tijd van het jaar en geen van de jongen overleefde het. De oudervogels begonnen opnieuw, ze verkeerden in een uitstekende conditie. Er werden 11 eieren gelegd; 5 door koppel 1 en 6 door koppel 2. Na de normale broedduur kwamen alle eieren uit. De jongen van het eerste koppel werden echter zonder pardon door de oudervogels het nest uitgegooid en er kwam niets van terecht. Koppel twee bracht slechts twee jongen groot; zij deden dat overigens voortreffelijk en de jongen groeiden goed. Het waren toch wel spannende dagen. Het duurt namelijk tot bijna aan het uitvliegen eer de keelband bij de mannen zich aftekent. Op een gegeven dag had Van Mingeroet zekerheid en kon hij constateren dat er in dat nest een jonge man en een jonge pop lag. Inmiddels staat vast dat de geelbandfactor zich recessief vererft. Door de kweker wordt thans alles in het werk gesteld om tot een goede stam geelband bandvinken te komen. Vandaar dat hij ons heeft verzocht toch vooral kenbaar te maken dat er dit jaar nog geen mutanten worden overgedragen. Daarna zal contact worden gezocht met uiterst serieuze kwekers die aan een goede stamopbouw willen meewerken.

Witte Gordelgrasvink

De heer H. van Schaijk, Merelstraat 20 in Oss, schreef ons het volgende: 'Al reeds sedert 20 jaar beoefen ik de vogelliefhebberij, aanvankelijk

Witte gordelgrasvink

Geelband bandvink

met wildzang en kanaries en later tropen. Thans heb ik een kooi van 5 x 6 meter en een van 5 x 3 m. In totaal zijn daarin 103 broedkooien van 70 x 40 x 40 cm opgesteld. Mijn tropen laat ik meestal uitbroeden door Japanse meeuwen hetgeen geen problemen oplevert. In het kweekseizoen 1977 had ik een heel bijzonder geval. Ik had toen 4 eitjes van een paartje gordelgrasvinken onder de Japanse meeuwtjes gelegd. Bij tussentijdse controle bleek mij dat ze alle vier bevrucht waren. Toen de jongen enkele dagen oud waren en ik ze wilde ringen,

bleek tot mijn grote verwondering dat er drie normale gordelgrasvinken in het nestje lagen en 1 wit exemplaar. Mijn eerste reactie was dat ik mij zelf had vergist, dat er geen 4 eitjes van de gordelgrasvinken waren maar slechts 3 en dat er een door de pleegmoeder was bijgelegd. Het jonge vogeltje was helemaal wit, had een rood snaveltje en rode oogjes. Na de rui, toen ik de vogels ging selecteren, zag ik dat die witte een bruinachtig beffe er een wat bruinere broek had gekregen; beide kenmerken van de gordelgrasvink. Weer later bleek mij dat die witte een popje was. In het broedseizoen 1978, paarde ik het witte popje met haar vader en daaruit verkreeg ik 5 jongen. Deze jongen bleken allemaal een afwijking aan de snavel te hebben, de snavels waren eens zo lang. Na verloop van enkele maanden gingen 4 van die jonge vogels dood. Een bleef er in leven en leeft nog steeds. Na deze ervaring kocht ik bij een bevriende kweker enkele gordelgrasvink mannen. Deze mannen waren in een goede conditie en van goed formaat. Ik heb ze beurtelings gekoppeld met het witte popje, elk één ronde. Hieruit kwamen elf goed gezonde jonge vogels, 6 mannen en 5 poppen. In het begin van dit jaar, 1979, paarde ik moeder maal zoon. Uit het eerste broedsel van 4 eitjes zijn 2 jongen geboren. Eén eitje was niet bevrucht en het andere eitje

was wel bevrucht maar het jong was kennelijk te zwak om uit het ei te komen. De twee jongen die ik dus uit de laatste paring verkreeg, zagen er als normale gordelgrasvinken uit. De tweede ronde bracht mij weer 4 eitjes waarvan er 2 bevrucht bleken te zijn. Hieruit zijn twee jongen geboren, een normaal en één witte.

Meerdere ervaringen heb ik nog niet opgedaan. Ik hoop die terzijner tijd nog eens te kunnen doorgeven'.

Isabel rijstvogel.

Th. van den Heuvel, Torenstraat 22 in Heeswijk Dinther, kocht in november 1977 twee isabel rijstvogels. Het verschil tussen man en pop is duidelijk zichtbaar. De man is donkerder bruin op kop en staart, is meestal iets forser en het rood van snavel en oogringen is feller dan bij de pop. Sommige mannen zijn ook op de buik wat donkerder bruin maar dat kan niet geheel als een geslachtskenmerk worden beschouwd omdat er ook poppen zijn die daar wat donkerder bruin vertonen. De man zingt luid en de zang heeft iets weg van die van een diamantvink.

Het koppel werd geplaatst in een volière van 5 meter lang, 1 meter breed en 2.25 oplopend tot 3 m hoog. In die vlucht zijn ook een stel fallow bourkes, een stel kleine cubavinken, een stel purper granaatstriden en een stel witte ze-

bravinken ondergebracht. De rijstvogels zijn bijzonder rustig en van enige strubbelingen met de overige 'huisgenoten' is geen sprake.

Op 11 maart 1978 legde het popje isabel rijstvogel haar eerste ei. Zij broedde vanaf dat eerste ei en zo kwam het dat na de gebruikelijke broedperiode het eerste jong werd geboren en 6 dagen later het achtste.

Inderdaad, het was een nestje van 8. Ze werden allemaal voortreffelijk door beide ouders grootgebracht en toen ze ongeveer 20 dagen oud waren vlogen ze uit om niet meer in het nestje terug te keren.

Direct hierna is het nestkastje, dat een bodemoppervlakte heeft van 15 x 15 cm en 24 cm diep is, met Halamid gereinigd en weer voorzien van wat hooi en uitgeplozen touw. Eénmaal is er als nestmateriaal zachte riethalmen in het nestkastje aangebracht maar deze werden er door beide oudervogels prompt uit verwijderd. Ze prefereren dus uitsluitend zacht hooi en uitgeplozen touw. Man en pop broeden meestal samen, ze verblijven gezamenlijk erg veel op het nest. Van den Heuvel heeft de vogels gewoon maar hun gang laten gaan, ze waren trouwens toch niet te stoppen, wat er toe heeft geleid dat beide vogels inmiddels 45 jongen hebben grootgebracht. De respectievelijke broedsels waren groot 8-7-5-9-8-8. Steeds waren alle eieren bevrucht en zijn

alle uitgekomen jongen zonder mankeren zelfstandig geworden. Opvallend is nog dat de oudervogels, gelijk ook bij de Maskeramadine voorkomt, regelmatig eischalen het nest in brengen.

Zodra de jongen zelfstandig zijn, en dat is ongeveer 14 tot 15 dagen na het uitvliegen, worden ze bij de oudervogels weggehaald en in een aparte vlucht ondergebracht. Op een leeftijd van 4½ maand zijn er al jonge vogels op kleur; bij 5 maanden zijn er al popjes die eieren produceren.

Inmiddels heeft Van den Heuvel twee stel van de eerste jongen, die ongeveer één jaar oud zijn, gekoppeld en deze hebben ook al respectievelijk 5 en 6 jongen. Een derde stel heeft eieren. De jonge vogels broeden in nestkastjes die een bodemoppervlakte hebben van 13 x 28 cm en die slechts 12 cm diep zijn. Als voedsel verkrijgen ze een mengeling van 50% senegalgiest, 25% plata witzaad en 25% paddy (ongepelde rijst). Daarnaast krijgen ze nog wat onkruidzaden, waar ze weinig van opnemen, twee maal daags CèDé eivoer met wat gekruimeld oud wit- of bruinbrood rul gemaakt met wat melk en water en een kleine hoeveelheid weinig gekiemde haver, gerst, tarwe en boekweit. Dit laatste geeft Van den Heuvel ook steeds aan zijn grote parkieten. Groenvoer krijgen ze niet.

Gezien de resultaten die Van den Heuvel met zijn koppel isabel rijstvogels heeft behaald, mogen we stellen dat het een zeldzaam goed paar is. Ook de jongen die daaruit geboren zijn zien er stuk voor stuk geweldig uit en dat is op diverse tentoonstellingen al wel gebleken. In Zwitserland zijn er rijstvogels die over het gehele lichaam donkerbruin zijn en die vogels hebben alleen witte wangvlekken. Mogelijk zien we deze mutatie binnenkort ook in ons land.

Wij danken bovengenoemde leden van harte voor hun medewerking aan dit artikel en wij wensen ze nog erg veel succes. Mochten er onder u ook zijn die tijdens dit kweekseizoen iets bijzonders ervaren, de redactie houdt zich aanbevolen voor dergelijke berichten en zal er gaarne aan meewerken om dit den volcke kond te doen ter leringh ende vermaeck!

□

Isabel rijstvogel

kippenverdriet

(door Willem Vermeulen)

Er heerst rouw onder de kippen van boer Jasperse. Ze lopen nog wel dapper op het erf te scharrelen en ook plukken ze nog menig wormpje uit de grond, maar het rechte plezier beleven ze er niet aan. Daarvoor is de klap te hard aangekomen. Plichtsgetrouw laat de haan Egbert af en toe een machtig 'kukeleku' over de landerijen schallen, doch het enige effect dat hij ermee sorteert, is bevreemding bij zijn harem. Want het komt niet te pas als een gek te krijsen. Althans niet onder deze omstandigheden. Daarvoor is het heengaan van Dahlia te smartelijk geweest.

De kip Dahlia is dood. Voor haar nagedachtenis gaat de kippenkolonie al drie dagen half op stok. Ze was geliefd in de kippengemeenschap, ofschoon haar populariteit niet kon verhelen dat ze een buitenbeentje was. Haar zuinigheid was alle dieren van de boerderij bekend. Ze draaide een ei wel tien keer om alvorens het te laten bevruchten. Nee, scheutig was ze bepaald niet. Zelfs in haar veren zat ze zuinig, want de enige veer die nog in haar achterste stak, was die waaraan ze haar bijnaam 'Wimpeltje' had te danken. Voor de rest was haar gat helemaal kaal. De andere kippen hadden haar aangeraden een tou-

petje te nemen, maar op die suggestie gaf Dahlia altijd hetzelfde commentaar: 'Mijn gat is geen kerstboom'.

Dahlia kon de dingen raak zeggen. Dat was een van de redenen waarom ze zo innig geliefd was. Een andere bron waar de kippen genegenheid voor Dahlia uit putten was haar haat-liefde-verhouding met Egbert. Toen deze zich op een morgen versliep en daardoor het eerste hanegekraai in gevaar dreigde te komen, stapte Dahlia naar zijn roest en gaf hem een duw, die hem plat op zijn buik tussen het kippevoer deed belanden. Wat ze hem daarbij toeriep was niet mals: 'Allee, luie bliksem, zet de toeter eens aan je snavel!'

Egbert was buitengewoon nijdig geweest, zo nijdig zelfs dat hij bij het naar buiten gaan een treetje van de kippenladder had gemist en andermaal een smak had gemaakt. De kippen moesten zich de kroppen vasthouden van het lachen. Een oude leggen, Margot, legde van louter plezier en opwinding een windei. Dat hadden ze toen maar snel opgepikt, want hoenders die windeieren legden, kwamen boven aan het slachtlijstje van boer Jasperse te staan.

Nu is Dahlia dood.

De haan Egbert deelt in het kippenverdriet. Hij had wel een hekel aan Dahlia, maar nu zij zo abrupt naar de eeuwige scharrelvelden is verhuisd, knaagt ook in hem de smart.

Egbert heeft spijt van de afranseling die hij haar eens heeft gegeven. Drie weken lang had Dahlia gebroken eieren gelegd, zo had hij erop geturfd. Maar er was wel reden toe geweest. Had zij haar status van scharrelkip niet zo ruim opgevat, dat ze aanpappen met de haan van buurman Vos een oirbare handeling achtte? En moest een haan dat dan maar goedvinden? Egbert vond van niet. Thans steekt het hem wel. Maar het was ook een akelig pestkuiken, tracht hij zich nu schoon te praten. Altijd zon ze erop hem een loer te draaien. Zo peinst Egbert verder, als een haan die moeilijk met zichzelf in het reine kan komen. Dahlia heeft geen gemakkelijk leven gehad. Ze kwam uit een nest van twaalf eieren, waarvan er slechts twee uitkwamen. Haar zusje heette Mathilde. Die is ook kwalijk aan haar eind gekomen. Wanneer de bulkwagen voer kwam brengen voor de varkens van boer Jasperse vond zij het een heerlijke sport rond de draaiende wielen van de wagen te rennen. Op een dag was ze iets te laat voor de banden weg. De kippen vonden haar in een bandenspoor terug. Ze was groot geworden, die Mathilde, maar wel erg plat. Het had Dahlia bijzonder aangegrepen. Dagenlang treurde ze boven het veel te grote graf. Van tijd tot tijd hadden de kippen haar een worm gebracht. Ze liet de beestjes onaangeroerd wegruipen. Rouwen maakt niet hongerig. Thans is ook Dahlia uit het kippenleven gestapt. En dat door toedoen van die twee kwajongens van boer Jasperse, die twee snotneuzen, die niets liever doen dan de kippen het leven zuur te maken! Dahlia was op een dag erg broeds geworden. Jasperse had het in de gaten gekregen en haar op een nest gezet. Met liefde en toewijding was Dahlia begonnen te broeden. Ze had er zin, zei ze tegen haar seksegenoten, en zou doorgaan tot de kuikens er waren. Toen Dahlia na drie dagen ingespannen broeden even van het broedsel was gestapt om een luchtje te scheppen, waren de jongens van Jasperse gekomen. Stiekem verwisselden ze een van de eieren voor een stenen exemplaar. Dahlia

merkte niets bij haar terugkeer en zette het weer op een broeden.

De eieren kwamen al spoedig uit, maar van één wilde de schaal niet breken. Dahlia broedde hardnekkig door, dagen en weken achtereen. Het ei bleef het ei. Jasperse stak al eens verbaasd zijn hoofd om de hoek en wilde het ei boven een lampje schouwen, maar de snavel van Dahlia gaf hem daar geen gelegenheid toe. De boer liet het maar zo. Het beest zou vanzelf wel ophouden, redeneerde hij.

Dahlia dacht niet aan opgeven. Ze loerde al eens verbaasd onder haar blote achterlijf. Ze snapte er geen biet van. 'Ik doe toch alles goed', dacht ze, 'Wat kan er dan aan schorten?' De andere kippen kwamen kijken. Ze gaven allerlei raadgevingen, maar Dahlia keek hen boos aan en bitste: 'Wie broedt er hier, jullie of ik?' Ze hadden haar toen maar alleen gelaten. Het zou wel goed komen.

Het kwam niet goed. Dahlia werd erg verdrietig en zat de hele dag stil te treuren. Ze zag er geen gat meer in. Op een ochtend vonden de kippen het nest verlaten. Het ei lag er nog, steenkoud, maar Dahlia was in geen velden of wegen te bekennen. Dahlia keerde niet terug. Weken bleven de kippen in het ongewisse. Ze polsten het pluimvee van buurman Vos al eens, maar ook dat wist niets te vertellen. Tot een kalkoen van buurman Joosten het nieuws kwam meedelen. Dahlia was op de E8 bij Hoevelaken gevonden. Morsdood en plat als een dubbeltje. De kalkoen had het van een bevriende fazant gehoord.

De kippen lopen lusteloos over het erf. Alles doen ze op een kippedrafje. Bedrukt staan ze bij het graf van Mathilde, het zusje van Dahlia. In zo'n graf lag Dahlia nu ook. Zou het daar ook zo stil en vredig zijn als hier?

In de berm van de E8 is naast een struikje de grond omgewoeld. In de verte prijkt een praatpaal. Stil is het er niet. De stalen doders stuiven dag in dag uit voorbij. Sommigen achter het glas zien het grafje. Anderen niet. Niemand weet van het kleine drama. Alleen de kantonnier die het lijkje begroef, weet wat er is gebeurd. En enkele kippen, ver weg. Maar die leggen slechts eieren en worden geacht van niets te weten. Maar wie heeft hun kennis ooit gepeld? □

Bureau voorlichting
bloemen en planter
Julia Voskuil

Over bloemen en planten

groen op niveau

Ons land telt een groot aantal bewoners, dat het zonder tuin moet stellen. Voor hen is er hooguit een balkon om een frisse neus te halen. Als ze planten en bloemen willen zien - de seizoenen meebeleven -

moeten ze hun hart ophalen aan andermans tuinen, aan parken er plantsoenen, groenstroken en wegbermen. Maar op dat - misschien piepkleine - balkonnetje is ook nog wel iets te doen. Wellicht is het

1. Plantener is een grote bak, waarin steeds een watervoorraad aanwezig is. Hier is de binnenkant te zien, er hoort een houten buitenbak omheen. De planten groeien in aarde.

2. Zo'n daktuinsysteem is ook verkrijgbaar voor kleine oppervlakten; vanaf de ondergrond zie men drainageplaat, filtervlies kunststoflaag en ca. 25 cm aarde.

zelfs een flink balkon, des te beter! En de boffers hebben misschien zelfs een terras, dat speciaal is gebouwd om het met groen op niveau te beplanten! Voor hen allen wordt van **5 mei t/m 4 juni** de voorlichtingstentoonstelling **GROEN OP NIVEAU** gehouden.

Het prachtige Amstelpark, een erfstuk van de Foriade '72, aan de Europaboulevard te Amsterdam (vlak bij de R.A.I.) is een ideale plaats voor het onderbrengen van deze expositie, die te vinden zal zijn in en rond Het Glazen Huis. Een permanente deskundige bemanning zal aanwezig zijn om een ieder van advies te dienen (vanaf 11.00 's morgens). Een idee van wat u er kunt zien? Het maandblad **VT-WONEN** brengt ideetjes onder de aandacht voor het 'aankleden' van een balkonnetje, compleet met weerbestendige vloerbedekking, verlichting, praktische meubeltjes e.d. **DOE HET ZELF** laat iets zien over de verzorging. **VAKMENSEN** (hoveniers) tonen welke mogelijkheden er zijn om met kunststoffen een werkelijke tuin op een dak aan te leggen, met een minimum aan onderhoud en een zo laag mogelijk gewicht. Deze daktuinsystemen - speciaal ontwikkeld om het gewicht van grond te ondervangen - kunnen ook worden 'vertaald' naar een beplanting in bakken, zowel eenvoudige bloembakken om op te hangen als grotere asbest-cement bakken om neer te zetten. Ook met een aantal bakken kunnen heel aardige tuintjes worden gevormd en in bakken kan dikwijls een watervoorraad worden gehandhaafd, wat een week-endje wegwezen probleemloos doet verlopen voor de planten op het balkon.

Voor puntdaken is een geweldig idee uitgewerkt: een deel van het dak wordt vervangen door glas en dat geeft de mogelijkheid om een zeer besloten zonneplekje in te richten, er planten te kweken te overwinteren. Een kasje, in het hartje van de grote stad! Natuurlijk moet het wel verantwoord gebeuren. De uitvoering is van een hobbykasspecialist. Voorts zijn er nog bakken te zien met alpineplanten, die voor een deel ook in de winter het bekijken waard zijn en ook behoort een moerasbak tot de mogelijkheden. Het Amstelpark is gratis toegankelijk. Op de Europaboulevard (duidelijk aangegeven) kunt u de auto

kwijt, er is ook openbaar vervoer naartoe. Bij de hoofdingang kunt u een aardig gidsje kopen, waarin ondermeer een plattegrond de weg aangeeft door het park. In mei zullen de Rhododendrons bloeien, alleen dat al is een bezoek waard. Maar nu is er dan ook **GROEN OP NIVEAU**,* een tentoonstelling met een voorlichtend karakter. Behalve mondelinge voorlichting is er een uitstekende catalogus verkrijgbaar met adressen en gegevens die van pas kunnen komen. In Het Glazen Huis is een foto-expositie, die laat zien waartoe enthousiasme zoal

kan leiden. Een dia-voorstelling geeft de nodige technische achtergrondinformatie, want tuinieren zonder tuin moet vooral op een verantwoorde manier gebeuren. En dan hebt u nog nèt de tijd om voor deze zomer zelf aan de slag te gaan.

Julia Voskuil

*Inlichtingen via Bureau Voorlichting, tel. 0 70-46 93 58.

Onkruiden

speenkruid

(*Ranunculus ficaria* L)

Welk een vreugde en blijdschap geeft het als we na de koude, donkere wintermaanden, tijdens een vroege voorjaarswandeling, plotseling het gele bloempje van het speenkruid ontdekken. Zij zijn immers het bewijs, dat de winter voorbij is en het voorjaar zich aanmeldt?

We merken het aan heel de natuur. De merel laat zijn slag steeds helderder horen en hier en daar laten ook andere voorjaarsboden zich al zien.

De natuur ontwaakt en spoedig zal zij weer bruisen van activiteit. Zo

kunnen we bij ons zelf ook ontdekken, dat het nieuwe vogeljaar zich aanmeldt. Het broedseizoen is weer spoedig daar. Wat zal het dit jaar worden?

Het Speenkruid is erg rijk aan vitamine C en vormt een welkome aanvulling op het groenmenu. Maar... U moet alleen de 'piepjonge' blaadjes plukken. Want de oudere bladeren bevatten dezelfde giftige stof, als de boterbloemen. Dus: Voorzichtigheid geboden!

Hoe komt dit plantje eigenlijk aan die vreemd aandoende naam speenkruid? Als we een plantje uit de grond halen, vinden we een aantal bruin-witte wortelknolletjes. Zij hebben de vorm van een vijg. De soortnaam *ficaria* geeft ons de oplossing. *Ficaria* is afgeleid van *ficus*, wat vijg betekent. En een vijg heeft weer veel weg van een speen. In ons land kwamen geen vijgeboemen voor. Dus is het logisch, dat er een betere, een echte Hollandse naam voor gezocht werd. Men meende die gevonden te hebben in het woord speen. Vandaar!

De geslachtsnaam *ranunculus* wijst waarschijnlijk op de vochtige omgeving waar de plantjes groeien. Het betekent kikker(tje). Speenkruid is dus eigenlijk een vroeg in het voorjaar ontwakend kikkertje!

P.J. de Penning

het kweken met Europese vogels door W. Höppener.

Omdat er veel kwekers zijn die nogal wat vogels verspelen door ziekte en andere redenen, wil ik hier eens iets over vertellen.

Het kweken met Europese vogels in voliëre etc. betekent, dat wij al onze handelingen met de natuur moeten vergelijken. Dit vraagt daadwerkelijke interesse, aandacht en tijd. Men moet steeds op de hoede zijn om als het nodig is, direkt te kunnen handelen en mogelijke schade tot een minimum te kunnen beperken. Wie dit niet kan opbrengen, moet er niet mee beginnen. Als kanariekweker weet men, dat normaal gesproken maar enkele kanaries \pm 5% voortijdig sterven. Mogelijke oorzaken kunnen zijn: moeilijk ruïen, te mager, hapziekte, darmstoomnis, bloedarmoede, zweetziekte enz. Bij de Europese vogels ligt dit percentage beduidend hoger. Deze vogels zijn mijns inziens ook veel gevoeliger. De grootste schrik van de kweker is de coccidiose. Een vogel die hieraan lijdt, zal meestal snel sterven en mocht hij de ziekte overleven, dan is hij toch niet meer als ideale kweekvogel te beschouwen. Naast de bovengenoemde ziekten, worden onze vogels verder nog bedreigd door o.a. vederluis, bloedmijt, pokken, longstuwung (moeilijke onregelmatige ademhaling), wormen, vergiftiging door bespotten groenvoer, avitaminose (vitamine gebrek), diarree, tochtige huisvesting, slecht (verontreinigd) drinkwater enz. enz.

U ziet het, een hele mond vol. We zien door de bomen het bos niet

meer. Maar schrikt u niet. Dit was maar een opsomming van **mogelijke** ziekten. Met een beetje zorg en aandacht kunnen we veel leed en ongemak voorkomen. Welke voorzorgsmaatregelen kunnen we dan nemen?

Hier volgen enkele voorbeelden van mijn eigen methode.

Het allerbelangrijkste is de hygiëne, zeker wat betreft het drinkwater. Vers zuiver drinkwater uit een dagelijks deugdelijk gereinigde drinkfles of drinkbakje, is een eerste vereiste voor iedere vogel in voliëre of kooi. Neem eens de proef op de som. Verzamel na een dag alle drinkwater van de vogels en giet het bij elkaar in een schotel. Ga er eens met uw neus boven om de reuk, (of stank) goed op te snuiven. Uw vogels moeten gegarandeerd elke dag (in de zomer 2 maal) vers drinkwater krijgen.

Een drinkfles welke enkele dagen gebruikt is, vertoont na het omspoelen aan de binnenkant een vet-tige aanslag. Dit komt doordat de vogels als ze drinken soms voer, dat ze in de bek hebben bevochtigen tijdens het drinken en dat iets van dat voer in het drinkwater terecht komt met het gevolg dat in het drinkwater rotting en kweek kan ontstaan, wat een besmettingsbron kan zijn voor andere vogels.

Dan kunnen kleine oorzaken, grote gevolgen hebben. Met wat scherp zand de fles omspoelen en ze is gegarandeerd helder en schoon. Nu ik het toch over drinken heb, wil ik u meteen iets vertellen over de z.g. brandnetelkuur. **Al mijn vogels** krijgen in het najaar deze kuur. Deze bestaat uit het koken van enkele takjes brandnetel in één liter water. Het aldus verkregen brouwsel zeef ik na het afkoelen door een doek. Gedurende drie dagen krijgen de vogels deze brandnetelthee als drinkwater (**elke dag vers aanmaken**). Het is een uitstekend middel voor de bloedverjonging (bloedzuivering) en het bevordert de ruï. De vierde dag krijgen de vogels weer normaal drinkwater. U mag deze kuur gerust enkele malen (ik geef ze drie maal achter elkaar) herhalen. Uw vogels zullen er wel bij varen. Kwaad kan het in geen geval.

Het is mij als leek niet mogelijk, om alle in dit artikel genoemde ziekten te bespreken. In de meeste gevallen is het verstandig om direkt een dierenarts te raadplegen. Op enkele gevallen wil ik nog even nader ingaan in de hoop u hiermede een handje te kunnen helpen.

DE VOEDERSPECIALIST

Pr. Julianastraat 12 - 2802 JR Gouda (Korte Akkeren)
Telefoon 01820-1 31 90

10 Grandioze aanbiedingen van Witte Molen zaden:

Kanarie IR f. 35,50 per 25 kg.; kanarie conc. f. 33,50;
tropen spec. ES f. 33,-; parkieten grof ZZ f. 33,-;
parkieten grof met ZP f. 35,-; tropen B4 f. 26,-;
parkieten B4 f. 25,-; Witte pitten f. 42,- per 20 kg.;
gestreepte pitten f. 34,-; Negerzaad, hennep, trosgierst en alle andere zaden tegen scherpe prijzen.
Ook alles voor uw hond of kat. Prijzen onder voorbehoud. Bogen intensief 500 gram voor f. 85,-.

Vogel- en Vissen Import S. J. Dorpmanns

Wederverkopers speciale prijzen.

Geopend iedere dag van 9.00 tot 18.00 uur

Zondags van 10.00 tot 13.00 uur

NW. VLISSINGSEWEG 49 - VLISSINGEN
TELEFOON 01184-6 70 69

Een E.S.B.3 kuur tegen coccidiose heeft al vaak als geneesmiddel (en of preventief middel) zijn diensten bewezen. Het is verkrijgbaar bij iedere dierenarts en de dosering staat op de verpakking aangegeven.

Mijn broedvogels krijgen deze kuur róór de kweek en de jongen zodra ze zelfstandig zijn. (± 5 - 6 weken oud). **Tijdens de kweek word geen enkel geneesmiddel verstrekt.** Het verdient aanbeveling om de vogels na de kuur enkele dagen vitamine in het drinkwater te geven voor algemeen herstel. (Vinka, A D 3 in water oplosbaar, supravit, Bogena aviran, druivensuiker).

Bloedarmoede. Mogelijke oorzaak kan zijn, slechte voeding. Maar de meest waarschijnlijke oorzaak is bloedluis of bloedmijt. Met luitenspray is goede en grondige bestrijding mogelijk, maar lees eerst nauwkeurig de gebruiksaanwijzing en houdt u daaraan.

Diarree. Er zijn veel oorzaken die bij de vogels diarree doen ontstaan. Ranzig voedsel, tochtige huisvesting, teveel vochtopname, teveel groenvoer, wormen, vitaminegebrek etc. De oplossingen van genoemde oorzaken liggen voor de hand.

Over **vitaminen** het volgende. De noodzakelijkste vitaminen voor onze vogels zijn: vitaminen A,B,C,D,E, en K. Het is natuurlijk ondoenlijk om deze apart te behandelen. Naast de vitaminen die reeds in de normale zaadmengeling aanwezig zijn, geef ik mijn vogels regelmatig sivoer en kiemzaad. Eenmaal per week Vinka en eenmaal per week Welpi-vit in het drinkwater. Dit laatste bevat alle voor de vogels

noodzakelijke vitaminen en is te koop bij de zaadhandel.

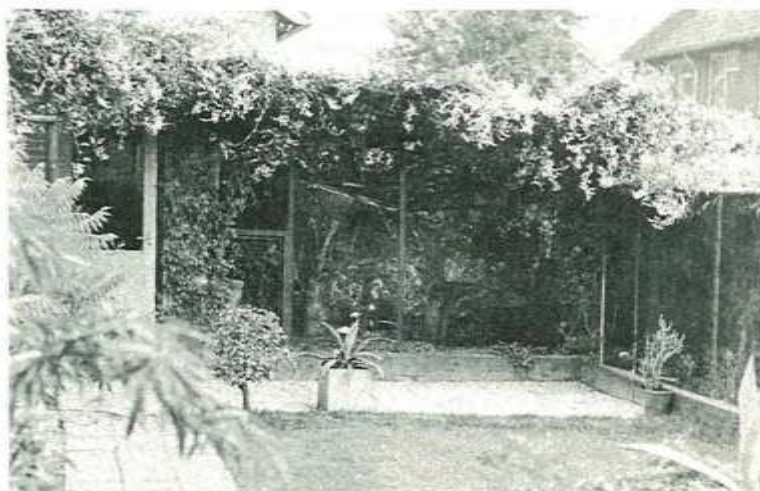
Er zijn nog wel meer geneesmiddelen en antibiotica om onze vogels gezond en in de juiste conditie te houden, maar voorkomen, (indien mogelijk) is nog altijd beter dan genezen.

Neem als voorbeeld de groenling. Deze **alleseter** is een overgevoelige vogel. Bij het geringste vochtige groenvoer heeft hij darmstoornis wat gepaard gaat met dikzitten, dunne ontlasting en alle nare gevolgen vandien, wat soms binnen enkele dagen de dood tengevolge heeft. Welnu dáárom geef ik deze vogel geen groenvoer. Naast de zaadmengeling, krachtvoer, gebroken zonnebloem (of saflor) pitten en gedroogde onkruidzaden, krijgen ze af en toe wat kiemvoer.

Vocht en koude is ook funest voor de groenling. Daarom is het aan te bevelen om deze vogels in een binnenruimte te kweken. Regen en/of onweer tijdens de kweek in de vollière kan tot onherstelbare schade leiden. Ervaring is de beste leer-

meester. Ik heb het met mijn eigen vogels ondervonden.

Nog een goede raad. Ziet u dat een vogel ziek is (dik zit) vang hem dan meteen en plaats hem alleen in een kooi. **Het is nodig dat een zieke vogel warm en tochtvrij zit.** Het dikzitten is een teken dat de vogel te weinig lichaamswarmte kan ontwikkelen. Verschoon elke dag het bodemzand in de ziekenkooi. Hierdoor voorkomt u dat de vogel in zijn eigen uitwerpselen pikt en zodoende weer schadelijke bacteriën naar binnen krijgt. Gezonde vogels welke in **besmette uitwerpselen** pikken, kunnen binnen de kortste keren ook ziek worden, daarom ook al moet een zieke vogel direkt afgezonderd worden. Het geregeld schoonmaken van de zitstokken is ook beslist geen overbodige luxe. Vogels met klompen aan zitten geregeld tussen hun tenen te pikken wat naast het ongemak dat ze hiervan ondervinden, ook weer een bron van besmetting kan zijn. □

Jitstekende 'wildzang volière'

Tek vogelzaden, een rijk gevarieerd mengsel in de juiste verhouding samengesteld uit eerste klas zaden. Verkrijgbaar in de dierspecialzaak.

De Vogelhorst

KWEKERIJ VAN

☆ Parkieten ☆ Fazanten ☆

H.P.M. ZOMER
MOLENWEG 7
POSTCODE 6741 KK LUNTEREN
TEL. 08388-2070

de ervaring van een jeugd lid met de Agapornis Roseicollis

Met dit stukje schrijven zou ik graag wat meer informatie willen geven over de Agapornis Roseicollis. Dit stukje zal zeker geen grootse schat aan informatie geven aan de meer ervaren kweker van dit soort maar daar is dit stukje ook niet zo zeer voor bedoeld. Ik hoop hiermee deze vogel soort wat meer in de zon te zetten bij de jeugdleden die wel met de Agapornis Roseicollis willen beginnen maar die altijd nog wat afschrikken omdat de vogel in de boeken meestal staat beschreven als voor beginners niet zo geschikt.

Dit zou ik ook niet willen ontkennen want bij andere soorten kunnen ze niet bijgezet worden. Maar daarom vind ik niet dat je dan de hele soort maar af moet keuren en maar een andere moet nemen. Dit zou juist een uitdaging moeten wezen. Maar goed hier volgt nu eerst een korte beschrijving van de vogel: de vogel is overwegend groen, met een roze voorhoofd, bief en borst. De poten zijn grijs gekleurd en om het oog zit een dunne witte washuid ring, en de snavel is huidkleurig. Nu vergeet ik nog dat ze een blauwe stuit hebben. Kortom het is een kleurrijke vogel. In de zomer van '77 schafte ik mij een paartje Collis aan. Ik kocht ze bij de importeur omdat ik zo de minste kans op inteelt had. Thuis gekomen zette ik ze in het binnenhok, zodat de vogels op adem konden komen van de reis. Het nachthok sluit aan op de buitenvoliere en in de muur er tussen zit een schuifje die toegang tot het buiten vertrek geeft. Toen ik de volgende dag het schuifje open deed werden ze opgehaald door het paartje Collis dat er samen met een stel Fischeri al was. De vlucht waarin ze terecht kwamen heeft de volgende afmetingen: 2 meter lang, 2 meter hoog en 1 meter breed. Het nachthok is: 1 meter lang, 2 meter hoog en (wegens gebrek aan ruimte) helaas maar 40 centimeter diep. In de vlucht zijn volop nestkasten en blokken aanwezig. Toen de vogels met elkaar kennis gemaakt hadden

namen de Collis al snel de grootste kast in beslag. Als nestmateriaal gaf ik ze elke dag een bosje wilgentakken. De vogels namen hier snel gebruik van en ze haalden de bast van de takken, staken ze achter in de veren en gingen naar het nest. Ik had op de bodem van de kast al wat turfmolm met wat houtkrullen gelegd.

De kast had de volgende afmetingen: 22 cm. lang, 22 cm. diep en 30 cm. hoog. De planken waren van hard hout en 2 cm. dik. Het was nu volop zomer en ik gaf mijn vogels vaak groenvoer zoals, muur, sla en graszaden. Eens in de week geef ik ze kernvoer en als ze aan het broeden toe zijn laat ik ze ook al vast wenne aan het kracht en eivoer. Dit alles koop ik van een GOED merk. Ik experimenteer nooit zelf want ik ben altijd bang dat ik het verkeerd doe. Ook het normale zaad koop ik gewoon bij een GOEDE en BE-

TROUWBARE dierenwinkel. Aangezien het nogal warm was sproeide ik om de dag de vlucht wat nat. De vogels namen hier ook dankbaar gebruik van en op het laatst waren ze zo nat en lelijk dat als je ze zag er nog geen cent voor zou geven.

Mijn paartje Collis had van de Wilgentakken als een nest en ik zal te hopen op de eieren. Schijnbaar hadden ze daar nog geen zin in want er kwamen geen eieren. Pas eind augustus lag het eerste ei in het nest. De vogels legden om de dag een ei en op het laatst lagen er drie eieren in het nest. De pop broedde zo goed dat ze alleen maar van het nest ging als ze moest eten of even de vleugels wilde strekken. De man broedde niet, Hij kwam alleen op het nest als de pop even aan het eten was. Ook kwam hij de pop wel eens op het nest voeren. Het is trouwens helemaal niet ongewoon dat deze vogels zo laat broedden. Er zijn geval-

Uw vraag | ons antwoord

en bij mij bekend dat de vogels elfs in de winter broedden.

De eieren kwamen na drie en een halve week uit. De jongen werden uitstekend gevoerd en ook de mannetjes zette zich nu volledig in. Ik heb de jongen niet geringd omdat je bij deze soort vogels snel de kans loopt dat de ouders de ringen van de poppen willen afhalen met alle nare gevolgen van dien. Vooral in de tijd dat de jongen gevoerd moeten worden nemen de ouders veel groenvoer op. Ook het kern en eivoer wordt veel opgenomen. Na ongeveer anderhalve maand vliegen de jongen uit maar worden nog zeker 2 weken door de ouders gevoerd.

De pop had nu alweer eieren en de mannetjes voerde nu alleen de jongen. Als na het tweede legsel maak ik de kisten GOED schoon en hang ze er dan weer in want de vogels geruiken de kisten ook als slaaplaats. Ook geef ik mijn vogels met regelmaat een wormkuur omdat deze ziekte jammer genoeg nogal eens voorkomt bij de Agapornissen en andere grote parkieten. Als laatste moet ik (helaas) nog even vermelden dat de vogels nogal eens sidruchtig willen zijn, en dat het normale knagers zijn. Alles wat op hout lijkt (en natuurlijk hout is) knagen ze kapot. Daarom is het het makkelijkste als je een ijzeren voliere hebt of dat je (net zoals ik) ijzeren trips op de haken van het hout zet. Ik hoop dat ik hiermee meerdere mensen heb overgehaald om het ook eens met de Agapornis Roseicollis te proberen. En vooral de parkieten liefhebber hier volgens mijn hart aan op halen. Uren kunnen deze vogels aan het ravotten zijn en de andere keer zitten ze elkaar op te oetsen.

Wortom een vogel die zeker de moeite waard is om ook wat meer tijd te besteden in de vlucht te zitten, maar dan niet in de gezelschap voliere want andere vogels in een vlucht de Agapornissen dulden ze niet. □

v.d. Veerdonk

Ik fok al jarenlang dominant-witte kanaries door paringen van dom.wit maal dom.wit en dom.wit maal geel. Andere kleuren heb ik niet in mijn hok. Nu prijkt opeens op één van mijn keurbriefjes de naam recessief-wit. Hoewel de keurmeester overtuigd is van z'n gelijk, zie ik dit toch niet zitten. Recessief-witte kanaries heb ik nog nooit gehad en bedoelde vogel kan volgens mij niets meer zijn dan een dominant-witte maar dan wel zonder aanslag. Mijn vraag is: Wie maakt hier een denkfout?

P.d.G. te R.

ANTWOORD

Kleurkanaries zijn vreemde vogels. Soms is niets mogelijk dan weer kan alles. Dit laatste is ook hier het geval. U fokt dom.wit o.a. uit paringen dom.wit maal geel. Bij deze gele kanaries ligt de oorsprong van uw res.-witte kanarie. Deze gele kanarie is n.l. rec.wit verervend geweest, iets dat uiterlijk niet waarneembaar is. Door nu een dom.wit te paren aan een gele, split rec.wit verkrijgt U jongen die geel split rec.wit en ook dom.wit split rec.wit zijn. Ook hier is dit uiterlijk weer niet waarneembaar. Door het jaar daarop een dom.witte split rec.wit te paren aan een gele split rec.wit kunt U jongen krijgen die geel, geel split rec.wit, rec.witte maar ook dom.witte die daarnaast rec.wit zijn. De nu verkregen witte kanaries kunnen dus inderdaad recessief wit zijn.

Maar U kunt niet zien of zij zuiver rec.wit of dom.wit in combinatie met recessief wit zijn. Bij deze laatste vogel nemen we uiterlijk de rec.witte kleur waar maar bij een verder gebruik van deze vogels is het best mogelijk dat U nooit weer een rec.witte zult fokken als ook niet de dan te gebruiken gele partner split rec.wit is.

VRAAG:

Waarschijnlijk zullen meer houders van agaporniden zitten met het vol-

gende probleem. Ik ben in het bezit van 2 paar agapornis fisherie die verschillende malen eieren hebben gelegd en ook hebben gebroed. Telkens als de broedtijd enige dagen verstreken was en er geen jonge vogels uitkwamen, maakte ik de eieren stuk en steeds bleek dat de vrucht afgestorven was. Ik voer mijn vogels zaad voor grote parkieten bovendien krijgen ze telkens groenvoer, appel en geweekt bruin brood. Ik meen eens gehoord te hebben dat die vogels een ziekte hebben en die kan men met een geneesmiddel van de dierenarts bestrijden.

W.S. te L.

ANTWOORD

Het probleem met uw agaporniden zult u zelf wel kunnen oplossen zonder geneesmiddelen. Als uw voedingsmethoden precies zo is als omschreven dan zijn gebreksverschijnselen niet uitgesloten en zelfs te verwachten.

Ik ken de samenstelling van uw zaadmengsel niet, doch voor een goed mengsel voor agaporniden kan ik u verwijzen naar 'Onze Vogels' van juni 1976. Als u naast dit mengsel een goed eivoer volgens voorschrift bijvoert dan zullen de resultaten beslist beter zijn. De voeding welke u nu verstrekt, doet vermoeden dat er zeker een gebrek is aan bepaalde aminozuren, geen dierlijk eiwit in het rantsoen, en onvoldoende vitaminen van het B-complex en geen A en D3 vitaminen. Door regelmatig appel en groenvoer te geven (en brood met 40% vocht) verplicht u deze zaadeters om nogal wat vocht op te nemen. Geef ze naast bovengenoemde voeding slechts af en toe wat groenvoer bij wijze van versnapering en u zult de conditie van de vogels duidelijk zien verbeteren. Verder nog een bakje grit en scherpe maagkiesel en met dezelfde koppels wens ik u veel succes. □

de volière van de maand

Van de heer L.M. Hofman, Aldenhof 6008 in Nijmegen, ontvingen we een uitgebreid schrijven over zijn ervaringen bij het bouwen van volières. Wij nemen het onverkort over en wellicht zijn er onder u die daaruit weer de nodige lering kunnen trekken.

Sedert 1966 ben ik lid van de vogelvereniging 'De Isabel' te Nijmegen. Het is een grote vereniging met menig bekwaam tropen- en kanarie-kweker en met een bekwaam bestuur. Binnen deze vereniging ben ik met mijn eigen kweek kanaries drie maal kampioen geweest alhoewel toen al mijn voorkeur uitging naar het houden en kweken van Australische parkieten. Ik ben met die soort vogels in 1971 begonnen. Het probleem in deze tak van de liefhebberij is de ruimte die je nodig hebt om voldoende ruime vluchten te bouwen en dan ook nog het liefst op enige afstand van be-

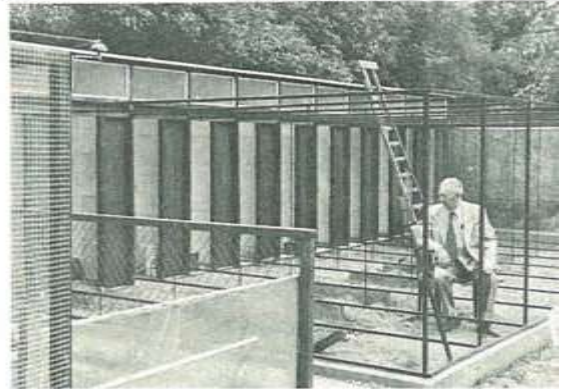
lendendo percelen. Mijns inziens moet die afstand minstens 25 meter zijn. Tevens is het raadzaam, wanneer men een dergelijke ruimte heeft, om de bouw van volières aan te vragen bij de betreffende instanties (Bouw- en Woningtoezicht). Ik heb meermalen gelezen dat men open volières van 2 meter hoogte zonder vergunning mag bouwen, maar niets is minder waar. Dat ik overigens minder prettige ervaringen heb ten aanzien van het wel of niet aanvragen van een bouwvergunning, getuige het volgende: In een naburig dorp van Nijmegen, kocht ik een perceel grond van 5500

vierkante meter met de bedoeling daarop zoveel mogelijk vluchten te bouwen. Het lag in mijn bedoeling om alles zo goed mogelijk op te zetten en derhalve maakten wij eers bouwtekeningen en togen daarmee naar de gemeentelijke instanties. Bij het overleggen van de tekeningen, waarop 45 vluchten waren geprojecteerd, en gelijktijdig teksten uitleg geven, werd ons door de heren meegedeeld dat zij geen tekeningen nodig hadden en dat het voldoende was om een en ander schriftelijk aan te vragen. Diezelfde dag nog ging de aanvraag de deur uit. Na vier maanden op antwoord te hebben gewacht zijn we nog maals naar B en W gegaan. De heren vertelde ons dat zij volkomen oordeel waren. Een ding was er nog over namelijk het perceel van 200 meter lang en wij hadden gesproken over een bebouwing van de laatste 100 meter. Ons werd verzocht om schriftelijk mede te dele-

Overzicht groenstrook met aan de achterzijde de vluchten.

De laatste vluchten in aanbouw

SCHERPE MAAGKIEZEL

1. fijn - voor kleine zaadetende vogels
2. grof - voor grote parkieten - duiven - fazantanten etc.

Voor de provincies Drente, Overijssel, Gelderland: dépôt Raalte tel. 05720-32 44.

VERKRIJGBAAR IN DIERENSPECIAALZAKEN
Waar niet verkrijgbaar bellen naar:

F. THIJSSSEN MILL

Telefoon 08859-17 37 b.g.g. 14 18 - Postbus 29

IMPORT

EXPORT

DE "TROPENHAL"

WALKADE 22

IJSSELSTEIN

TELEFOON 03408-12 97

Steeds in voorraad:

Ara's, Kakatoe's, Lorie's, Papegaaien,
Tropische vogels
Vruchten- en insecten-etende vogels

vat wij met die overgebleven 100 neter zouden gaan doen. Ook deze rief werd diezelfde dag verzonden in hebben we daarin medegedeeld lat op het openblijvende stuk gras-and wat schapen en geiten zouden vorden gehouden.

Vadat dit laatste schrijven weg vas, verkeerden we in de mening fat we nu dan zonder meer met de xouw konden gaan beginnen. Dat feden we dan ook en er verzezen 45 vluchten die we bevolkten met allerlei soorten Australische parkieten. Je op dat moment achter mijn woning gebouwde voliëres heb ik jesloopt. Alles was kant en klaar in de vogels waren volop aan het roeden toen wij op een middag be-:oek kregen van politie en B en W. Deze heren bekeken de vluchten en je vogels en waren wel onder de in-

druk. Niettemin werden er ook foto's gemaakt en een proces-verbaal opgemaakt. Er volgde een proces dat ik verloor met als gevolg dat ik binnen 14 dagen alles moest slopen. Een dwangsom van 2500 gulden per dag stond als dikke stok achter de deur. Noodgedwongen heb ik aan dat gerechterlijke bevel gevolg moeten geven. Mijn vraag is nu, moet je nu wel of niet een bouwvergunning aanvragen. Ondanks al deze minder prettige ervaringen ben ik toch nog, op 63-jarige leeftijd, verder gegaan met het zoeken naar een geschikt terrein. In 1977 werd mij een stuk grond aangeboden. Het was een perceel van 20 bij 40 meter, een grote achtertuin, ter weerszijden voorzien van een groenstrook. Op deze plaats komen allerlei wildvogels regelmatig broe-

den. Het is er dan ook, ondanks dat het in het hart van Nijmegen ligt, erg rustig. Voordat we met de bouw begonnen, zijn we eerst gaan praten met de omwonenden en die hadden helemaal geen bezwaar. We zijn toen begonnen met de bouw van 6 vluchten, daarna nog eens 18 vluchten en tenslotte een grote voliëre voor jonge vogels van ongeveer 50 vierkante meter. De laatste 18 vluchten zijn voorzien van een zogenaamde achtergang. De betonnen fundering ligt 60 centimeter diep en daarop werd er verder gebouwd. De laatste serie vluchten zijn gemaakt van vierkante ijzeren pijp. De binnenverblijven hebben een oppervlakte van 90 cm bij 100 cm en aansluitend daarop de buitenvluchten welke eveneens 90 cm breed zijn; de lengte bedraagt 4.30 meter. Rondom de voliëre heb ik aan de onderkant glasplaten bevestigd van 17 cm hoog. Dit voorkomt het binnenkomen van ratten en muizen. Een schrikdraadinstallatie zorgt er voor dat de katten uit de buurt blijven en op die manier leven mijn vogels daar uitermate gelukkig.

De woonruimte van de Pennantrossella's. Een ouderpaar met zeven jongen, gekweekt in 1978.

NBvV-SERVICE

WEEKKAARTEN

Een goede kweekadministratie is zonder meer een vereiste. Maak daarom gebruik van onze speciale kweekkaarten. Per 25 stuks f 6,— (B.fr.95,—).

HERMOMETER/HYGROMETER

Het is van het allergrootste belang dat de temperatuur en de vochtigheidsgraad in uw kweekruimte juist is. Temp. 18 tot 20 graden C. en vochtigheidsgraad 50-70%. Door middel van een thermo- en hygrometer kunt u daar oog op houden. Beide instrumenten, gemonteerd op een fraai blokje hout, kunt u op het vonds-bureau verkrijgen.

Iw prijs is slechts f 20,75 (B.fr.315,—).

JAALBANDEN ONZE VOGELS

Ieze maken van uw maandblad een fraai boekwerk. f 9,75 per tuk, bij 10 of meer f 7,50 per stuk (B.fr.150,—).

STANDAARDEISEN

Inmisbaar bij de selectie van uw kweek- en tentoonstellings-

vogels

Kleurkanaries	f 7,50
Postuurkanaries	f 20,—
Grasparkieten	f 15,—
Neophema's	f 6,—
Agaporniden	f 7,50
Japane Meeuwen	f 17,50
Zebravinken	f 5,—
Diamt. duif, chdwkwartel en zilverb.	f 5,—
Gouldamadine	f 12,50
Valkpark., roodr. e.a. psephotussrt.	f 10,—
Overige Austr. Parkieten	f 7,50

Alle standaard-eisen, behalve voor de postuurkanaries, zijn losbladig. U kunt deze opbergen in de bekende multimappen. Deze mappen worden echter niet bijgeleverd.

Bovenstaande artikelen kunt u bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 1148324, t.n.v. N.B.v.V., te Bergen op Zoom, met vermelding van naam, adres, woonplaats en wat u wilt ontvangen. Voor België: Overmaken op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1, eveneens t.n.v. NBvV te Bergen op Zoom.

endoscopische geslachtsbepaling bij vogels

G.Th.F. Kaal, dierenarts te Amersfoort

TER INLEIDING

Ongetwijfeld heeft u in onze maart-editie het bijzonder interessante artikel over de endoscopische geslachtsbepaling bij vogels gelezen. Dr.M. Heidenreich uit Duitsland en Dr. Harrison uit de Verenigde Staten hebben gezamenlijk baanbrekend werk omtrent dit onderwerp verricht.

Wat wij, bij het opnemen van dat artikel, nog niet wisten is dat nu ook in Nederland deze methode van geslachtsbepaling bij vogels mogelijk is. Met erg veel genoegen publiceren we daarom nu over dit onderwerp een tweede artikel, maar nu van eigen bodem. Schrijvend over eenzelfde onderwerp geeft uiteraard enkele dubblures maar wellicht dragen die er juist toe bij dat u over deze materie precies gaat weten wat u weten móet.

Meerdere inlichtingen daarover kunt u verkrijgen bij Vogelkliniek G.Th.F. Kaal, Kapelweg 58 in Amersfoort, telefoon 0 33 - 1 66 16.

Wij zijn de heer Kaal bijzonder erkentelijk voor niet alleen dit maar ook voor zijn eerder gepubliceerde artikelen. Wij hopen oprecht dat er nog vele zullen volgen en wij wensen hem in zijn praktijk erg veel succes.

Redactie

De laatste jaren kan men zowel in de veterinaire als in de diverse tijdschriften over de vogelliefhebberij een verhoogde belangstelling en vraag waarnemen naar een betrouwbare en veilige geslachtsbepaling bij park- en volièrevogels. De meeste gegevens en onderzoekmethoden zijn tot nu toe niet erg betrouwbaar geweest. De zo bekende bekkentest, waarbij de afstand van de legbeentjes wordt gemeten en ook de afstand van de legbeentjes naar de punt van het borstbeen, kan soms alleen maar een vingerwijzing zijn bij enkele vogelsoorten en dan nog alleen maar bij geslachtsrijpe vogels net vóór of tijdens het broedseizoen. Bij enkele vogelsoorten zijn er anatomische verschillen tussen een mannelijk en een vrouwelijk individu (eendvogels, struisvogels). Soms kan het gedrag bij volwassen vogels een aanwijzing zijn omtrent het geslacht. Maar men kan zich hier ook wel degelijk vergissen: twee vrouwelijke exemplaren (bijv. twee amazonepapegaaien) kunnen elkaar voeren en paringsgedragingen uitvoeren met als gevolg uiteraard onbevuchte eieren. Een paringsdaad tussen twee mannelijke vogels komt ook voor. We zien deze gedragingen vooral bij die vogels die langere tijd bij elkaar vertoeven.

Ara's, Amazonepapegaaien, grijze roodstaartpapegaaien, verschillende wigstaartparkieten, enkele soorten Australische parkieten, lori's jongen halsbandparkieten, toekans, Turaco's en verschillende soorten roofvogels enz. zijn niet op het oog en vaak ook niet op het gedrag te sexen.

Een nieuwe methode die bij vogels beschreven is het z.g. chromosomen onderzoek. Dit is een betrouwbaar onderzoek mits het accuraat uitgevoerd wordt. Het is bekend dat het helaas een tijdrovend onderzoek is door een specialist uitgevoerd, hetgeen waarschijnlijk te duur gaat worden voor de liefhebber.

Een andere methode die in het San Diego zoo in de U.S.A. wordt toegepast is de bepaling naar het gehalte aan sex-hormonen in de ontlasting. Dit zou voor de liefhebber de meest praktische en meest gemakkelijke oplossing zijn, zonder de minste risico's voor de vogels, maar men heeft hiervoor een zeer kostbaar laboratoriumuitrusting nodig. Bovendien is het een tijdrovende bepaling zodat dit ook weer niet uitvoerbaar is in de normale vogelpraktijk.

In de laatste tijd zijn er 2 studies verschenen over de geslachtsbepaling bij vogels met behulp van een endoscoop. Een endoscoop is een

zeer dun buisje (doorsnee 2,7 mm. In dit buisje zit een ingewikkeld berglaslensensysteem zodat met behulp van een lichtbron het te onderzoeken voorwerp verlicht en vergroot kan worden, het is nu de bedoeling om deze z.g. endoscoop door een miniscuul klein wondje in de flank in de buikholte te brengen om dan de eierstok of de testikel te kunnen onderkennen. Dr. Harrison in Amerika heeft met deze methode veel ervaring opgedaan.

Hij onderzocht veel vogels zonder deze in narcose te brengen. Maar bij vogels die zich erg verzetten en daardoor gemakkelijk een botbreuk kunnen oplopen, bracht hij deze eerst wel in een narcose (ara's enz. Dr. Heidenreich in Duitsland beschrijft honderdvijfentwintig gevallen en hij bracht alle vogels in narcose.

Techniek: Men brengt de vogel in rechter zijligging met de vleugel omhoog en de linkerpoot maximaal naar achteren gestrekt. Men maakt een zeer kleine huidsnede (3 - 4 mm) in de linker flank of tussen de voorlaatste en laatste rib in (dit is afhankelijk van het vogelsoort). De spierlaag en het buikvlies worden stomp opgeprepareerd. Daarna brengt men de endoscoop naar binnen en worden de gonaden bekeken.

DISCUSSIE:

te verschillen zijn onder normale omstandigheden zo typisch dat het niet moeilijk is om duidelijk het eslachtsonderscheid te kunnen raarnemen. Echter is er toch wel nige ervaring nodig om de organen oed en gefundeerd te kunnen in-erpreteren, omdat de gonaden ver-chillend van vorm en grootte kun-zen zijn. Ook is het afhankelijk van et seizoen en leeftijd van de vo-els maar ook met welk soort vo-els we te maken hebben. Volgens rarrison is het moeilijk bij erg jon-e vogels maar ook bij vette vogels tet vervette eierstokken. Ook bij ogels met genetische en gonadi-che defecten is het niet eenvou-ig. In een zeer sporadisch geval ras er geen diagnose te stellen. fet is erg belangrijk de anatomi-che verhoudingen en het aspect an de verschillende organen te ennen. Zo moet men weten dat de onaden bij enkele kakatoesoorten iet geel-wit maar blauw-zwart van leur zijn. De testikels zijn altijd angwerpig en glad van oppervlak-e. De eierstokken van jonge vogels ijn plat en vetachtig. Bij oudere vo-els follikelvorming. We zien dan alloze kleine en grotere ronde folli-eltjes.

lit de gegeven literatuur die ons op it moment beschikbaar staat moe-en we concluderen dat de endo-copische geslachtsbepaling een ekere geslachtsbepaling is. We unnen dit uitvoeren met of zonder arcose.

Het narcose risico en het risico voor het optreden van een verwon-ding is ongeveer even groot. Met een 2,7 mm. endoscoopoptiek maakt men een minimaal klein ope-ratiewondje. Vogels hebben een snelle genezingsduur. Ook kunnen we bij volwassen vogels in het vroe-ge seizoen de geslachtsactiviteit bepalen. Bij de vrouwelijke vogels kan men een prognose geven om-trent een op handen zijnde eiafzet-ting.

EIGEN ONDERZOEK EN DE EERSTE BEVINDINGEN:

Sinds enige tijd ben ik in het bezit van zo'n endoscoop. Om de zo broodnodige ervaring op te doen heb ik eerst een aantal 'gewone' vo-gels onderzocht (Stanley, Rosella's, Bleekkop R. duiven enz.) Aanvanke-lijk had ik vrij grote problemen om de lens van het optiek helder te houden. Wanneer er maar een mini-scuul kleine hoeveelheid bloed of li-chaamsvocht op de lens terecht kwam dan werd het beeld onmiddel-lijk troebel. We hebben dit probleem opgelost door het inbreng-systeem aan te sluiten op een klein electrisch luchtpompje. Vanaf dit moment was ik steeds verzekerd van een helder beeld.

Vooraf in het begin is het manipule-ren met de apparatuur geen een-voudige zaak. Ook aan het interpre-teren van datgene wat men in de en-doscoop ziet moet men wennen.

Ik ben dan ook begonnen met die vogels waarvan het geslacht reeds

zeker was. Enkele bevindingen die we reeds hebben opgedaan willen we hier vermelden: Bij een liefheb-ber zat een stel zwartoorpapegaai-en (Pionus menstruus). Uiterlijk was er een duidelijk verschil waar te nemen. De ene vogel moest beslist de man zijn, deze was veel groter, mooier gekleurd en had een zwaardere kop.

Ze zaten reeds enkele jaren bij el-kaar maar voor een nageslacht werd niet gezorgd, zelfs geen aan-stalte daartoe gemaakt. Bij het we-gen van de vogels vòòr de narcose bleek dat de ene vogel 10% meer woog dan de andere (305 gram te-gen 275 gram). Bij endoscopisch onderzoek bleken het echter twee poppen te zijn. Bij één vogel kon men zelfs rijpende eifollikels waar-nemen. Van een bevriende vogel-liefhebber kreeg ik een duivin aan-geboden met de mededeling dat de-ze vogel reeds lang had moeten leg-gen maar nog steeds geen behoefte daartoe gevoelde. Bij endoscopisch onderzoek werd een sterk onderont-wikkeld eierstok waargenomen met een aantal ontstoken follikels, zo-dat hier een niet al te gunstige prognose gesteld kon worden, m.a.w. dit apparaat kan ook ge-bruikt worden voor een mogelijk steriliteitsonderzoek. We hopen hier later, wanneer we over voldoende gegevens beschikken, nog eens op terug te komen.

□

Henk van Os Vogelhandel

- Met de grootste sortering vogels van Nederland.
- In- en verkoop van alle soorten gangbare vogels.

Geopend dagelijks van 9 tot 6 uur.

Dinsdags gesloten.

Ringdijk 26 - Ridderkerk - Tel. 01804-1 42 92

Leden werft leden
op naar de
50.000

denkpatronen en hun dubbele bodem

Jan Kuiper

En het begon zo eenvoudig, ene mijnheer Foederer stelt een concrete vraag over de vererving van de phaomelanine, het is ongelooflijk wat zo'n simpele vraagstelling allemaal los blijkt te weken. Voor de beantwoording van de gestelde vraag wordt klaarblijkelijk de 'truukendoos' wijd opengetrokken, alle te bedenken registers spelen hun deuntje mee. Zo blijkt de vraagsteller duidelijk naast de wijs te zitten bij het spelen, hij speelt zogezegd vals. Zijn concrete vraag is niet gesteld vanwege een niet te bedwingen honger naar kennis, de opvattingsverschillen tussen Veerkamp en Kuiper over het onderwerp moeten dienen als bewijsvoering, omdat zelfs deze beide heren het niet met elkaar eens blijken te zijn kun je moeilijk een aspirant-keurmeester laten zakken op het examen voor keurmeester, een vraag met een dubbele bodem dus. **JAMMER!** Het is boeiend dat Foederer het volgende concludeert, ik citeer: 'Om de gemuteerde eerste reductiefactor, die op het X-chromosoom zetelt van de isabelman ongedaan te maken in zijn verschijning, is weer het ongemuteerde X-chromosoom van de bruine pop nodig, en dan is het geen pop maar een bruine man'. Ik zou geen betere verdediging voor mijn stelling kunnen bedenken, het zal Foederer wel ontgaan zijn dat het door hem signaleerde een schoolvoorbeeld is voor geslachtsgebonden vererving. Mijnheer Foederer, als bij U het lampje niet wil gaan branden zou de batterij wel eens leeg kunnen zijn, vervangen of opladen is de beste remedie denk ik. Als dat gelukt is kunt U bij het schijnsel van Uw eigen lampje constateren dat de door U gemaakte gevolgtrekking terzake de vererving van het basispigment eumelanine en het effect van de inofactor daarop, duidelijk tekenen van 'onderbelichting' vertoont, U ziet geen nuances. Iets meer genuanceerd ziet het er zo uit, volgens mij althans:

- * wanneer een geslachtsgebonden factor muteert vererft ook zijn mutant **g e s l a c h t s g e b o n d e n** ;
- * wanneer een onafhankelijke factor muteert **KAN** dat geslachtsgebonden factoren beïnvloeden, de aldus ontstane verschijningsvorm vererft zeker **NIET** geslachtsgebonden, doch onafhankelijk;
- * geslachtsgebonden factoren, al dan niet in mutatieve vorm, vererven **NOOIT** onafhankelijk;
- * onafhankelijke factoren, al dan niet in mutatieve vorm, vererven **NOOIT** geslachtsgebonden;
- * geslachtsgebonden **EN** onafhankelijke factoren kunnen 'buitenstaanders' worden beïnvloed, die beïnvloeding tast het verervingspatroon der oorspronkelijke factoren **NIET** aan.

Deze vijf punten brengen mij welhaast automatisch bij de door Veerkamp geschreven reactie, ronduit gezegd, voor mij een teleurstellende reactie. Ik citeer: 'Om een goed beeld van de werking van de verschillende bekende factoren te krijgen, geeft de paring agaastpastelmaal maal bruine pop te zien: groene zonen (dubbel passapartout) en agaastpasteldochters. De dochters uit deze paring lijken, zwart-wit geredeneerd, op slechte bruinen of isabellen'. ZO krijg je helemaal geen goed beeld, ook de paring van agaastpastel X agaastpastel levert dochters op met de door Veerkamp signaleerde verschijningsvorm, de onafhankelijke verervingsvorm van de phaomelanine wordt door dit voorbeeld zeker niet verduidelijkt. Met de beste wil van de wereld zie ik niet hoe het bruinverdringend vermogen van de B-factor afgelezen zou kunnen worden in opaalkanaries, er bestaan namelijk opalen met en zonder blauwfactor! De chemische samenstelling van eumelanine en phaomelanine interesseert me nauwelijks, voor mij hoeft dat niet zo nodig, Veerkamp en Beckmann hebben deze twee begrippen geïntroduceerd voor het 'vroeger' gebruikte zwart en bruin, ik heb daar vrede mee. Andere woorden voor dezelfde begrippen, waarom ook niet. Veerkamp gaat uitgebreid in op de twee verschillende types reductie, kwalitatief en kwantitatief, maar die reductoren zijn mutanten!

Juist aan de hand van de vereringskarakteristiek der mutanten kan en moet worden afgelezen hoe de wildvorm (wildallele) vererft, de niet-gemuteerde dus. Terecht stel Veerkamp dat we het moeten hebben van de gegevens uit de praktijk toen (1967) en nu vraag ik me a waarom hij zich inzake de vererving van de phaomelanine zo ver van de praktijk opgesteld heeft. Als erkent wordt in de Handleiding voor de Kleurkanariekeker dat de reductoren geslachtsgebonden vererven zou het, mijns inziens, logisch zijn om ook de niet-reductor precies hetzelfde verervingspatroon toe te kennen. Op deze logica is de door mij geschreven Pietpraat over Kleurkanaries gestoeld. De bewijsvoering voor een onafhankelijk verervingspatroon der phaomelanin in de Handleiding voor de Kleurkanariekeker is duidelijk ontleent aan microscopische onderzoeken van Beckmann, op pagina 114 staat onder meer: 'Thans is, na grondig microscopisch onderzoek gebleken, dat er met de klassieke blauwfactor nog iets anders aan de hand is dan alleen maar een structuurwijziging. Men heeft namelijk geconstateerd dat phaomelanine B+ omgezet wordt in eumelanine'. Einde citaat, maar niet het laatste woord hierover. Het moet uitgesloten geacht worden dat onder welke microscoop dan ook waargemaakt zou kunnen worden dat phaomelanine verandert in eumelanine, zo'n onderzoek zou namelijk 'in vivo' ver

licht moeten zijn, dus, met levend materiaal, dan pas zou zichtbaar gemaakt kunnen worden dat door bepaalde oorzaken het ene basispigment, eerder niet. Op het moment dat ik onder een microscoop eumelanine zie kan ik niet meer) waarmaken dat die eumelanine vroeger phaomelanine was, hoeguit kan geconcludeerd worden dat daar waar phaomelanine verwacht kon worden zich eumelanine bevindt, dat is echter duidelijk iets anders als de constatering dat phaomelanine verandert in eumelanine! Wellicht ten overvloede, ik geef niet in deze 'omzetting', in de 'praktijk' over Kleurkanaries heb ik maar bij de behandeling der blauwfactor geen geheim van gemaakt. Nu verder op diezelfde pagina 114 staat: 'Deze gang van zaken is eren bewijs voor dat de bruinphaomelanine niet geslachtsgebonden erfert, maar een allelomorfe (ook wel kortweg alléle genoemd) vormt met de blauwfactor, of te wel: de lassieke blauwfactor B vormt een allelomorfe met de bruinphaomelanine B+. Het tweede bewijs dat de blauwfactor intermediair is in zijn erfing ligt hierin: zou de bruinphaomelanine wél geslachtsgebonden erven, dan zou de blauwfactor dit immers eveneens doen'. Uit aangehaalde citaat geeft overduidelijk weer waarom ik in mijn antwoord concludeerde dat Veerkamp eigenlijk alleen omwille van de blauwfactor ineens over onafhankelijk verervende phaomelanine gaat praten, en dan nog wel intermediair verervend. Nog altijd vind ik de geciteerde benadering een 'tubbele bodem' zitten, om twee redenen. Ten eerste de zeer aanvechtbare microscopische bewijsvoering, ten tweede de intermediaire erfingskarakteristiek. **ER BETAAT GEEN INTERMEDIAIRE ERERVING!** Produkten uit een pang kunnen een intermediaire vererving bezitten, het midde houdend tussen vader en moe-

der, dat houdt niet in dat de factoren der ouders dan intermediair vererven. Het woord intermediair mag worden gebruikt voor produkten, NIET voor verervingskarakteristieken. Het stramien der genetica berust op hechte pijlers, de wetenschap maakt **ALTIJD** gebruik van vier mogelijkheden, te weten: geslachtsgebonden of onafhankelijk, dominant of recessief, de term intermediair komt hierbij niet voor. Zeker wetend dat vriend Beckmann nu wel op z'n achterste benen staat, hoezeer me dat ook spijt, hij zal me toch niet kunnen 'bekeren', in zijn ogen zal ik wel altijd een ongelovige blijven. De helaas ook door Veerkamp gebruikte termen als verhinderen-beletten-belemmeren-versterken-maskeren-intermediair zijn 'beckmanniaanse' termen in de erfelijkheidsleer, ze kunnen me niet bekoren. Waarom niet? Omdat ze de feiten verdoezelen. Bij het gebruik van deze terminologie kun je tot in het oneindige jezelf verschuilen achter jezelf! Beckmann's visie op de gestelde vraag is voor mijn mening inzake het verschuilen een helaas overduidelijk bewijs. Zijn betoog over geslachtsbepalende factoren is in de context van de vraag eigenlijk nauwelijks ter zake doende, zijn reactie roept veel meer vragen op dan ze beantwoordt. Op het gevaar af voor ouderwets versleten te worden, voor mij (en gelukkig ook voor veel wetenschappers) zijn de X en de Y chromosomen geslachtsbepalend, in feite ontkent Beckmann in zijn reactie zelfs het bestaan van een Y-chromosoom.

Het is bepaald hinderlijk dat Beckmann bij voortduring de verervingpatronen der kleurkanarie gelijkschakeld met de verervingpatronen geldend voor Japanse Meeuwen-Zebravinken en Grasparkieten, dat wat voor genoemde vogels juist blijkt te zijn behoeft niet automatisch op te gaan bij kleurkanaries! Het is zeer wel mogelijk dat bij één of meerdere der genoemde soorten

de phaomelanine een onafhankelijk verervingspatroon heeft, dat houdt echter geenszins in dat dat dan ook bij de kleurkanaries het geval is of moet zijn. Graag geloof ik dat Beckmann eigenlijk bedoelt te zeggen dat de X en Y chromosomen het geslacht van de jonge vogel bepalen, en dat een groot aantal, voor het geslacht typische, kenmerken worden gedragen door genenparen welke zich op autosome chromosomen bevinden, als dat inderdaad het geval is, en dat hoop ik, zou het verstandig geweest zijn om te praten over geslachtsbepalende en geslachtskenmerkende factoren, zijn reactie zou aan duidelijkheid gewonnen hebben. Hij heeft gelijk door geslachtskenmerken in te delen bij de dimorfistische eigenschappen, hij weet echter net zo goed als ik dat veel van de dimorfistische eigenschappen 'gedragen' worden door hormonen, dat is niet uit de verf gekomen.

De hormonenhuishouding van mannelijke en vrouwelijke species is in alle geledingen van het leven verschillend van elkaar, ook bij kleurkanaries. Het hormoon melanotropine is verantwoordelijk voor een deel der pigmentuiting in het kader van dimorfisme. Verschillen in de hormonenhuishouding zouden dan best de oorzaak kunnen zijn voor de zichtbare verschillen bij man en pop kanaries. Als vastgesteld mag worden dat in alle pigmentseries de vrouwelijke exemplaren meer bruin laten zien dan de mannelijke exemplaren, dan mag in alle redelijkheid, dit als een geslachtskenmerk worden beschouwd, als hormonaal kenmerk. De blauwfactor is naar mijn mening eveneens een puur hormonale aangelegenheid, ook Veerkamp gaat daar op in. Naar mijn mening maken alle aangedragen overwegingen niet duidelijk dat de phaomelanine onafhankelijk erfert, de geslachtsgebonden verervingsvorm is veel beter te verdedigen, wordt ook door de praktijk niet weerlegd. □

de bruinserie

DE BRUINSERIE, op de tentoonstelling, in de standardeisen, en op het keurbriefje, nabeschuiving van het tentoonstellingsseizoen.

In vergelijking met de overige pigmentseries is de gehele bruinserie enigszins uitzonderlijk, méér dan in welke andere serie dan ook komen, spijtig genoeg, opvattingverschillen aan het licht. Reden genoeg om daar eens wat uitgebreider op in te gaan, zeker als in aanmerking wordt genomen dat het fokseizoen reeds begonnen is. De totale bruinserie is met 25 kleurslagen vertegenwoordigd op het vraagprogramma, mozaïeken en roodogigen niet medegerekend. Met Uw goedvinden zou ik graag het gehele 'oeuvre' in twee groepen verdelen, namelijk de intensieven en de niet-intensieven, deze onderverdeling wordt zeer opzettelijk gemaakt. Waarom? Omdat de fokkers zich, zo blijkt uit de ingezonden vogels, onvoldoende realiseren dat er tussen beide groepen een wereld van verschil bestaat! Een wereld die zó groot is dat, foktechnisch gezien, deze groepen niet bij elkaar passen. Of ik daar mee wil zeggen dat in de bruinserie niet 'gewoon' intensief X schimmel gepaard kan worden? JA, dát bedoel ik inderdaad. Misschien bent U het met me eens, misschien ook niet, de opvatting die ik hier etaleerde behoeft niet eens verdedigd te worden, mijn en Uw standardeisen doen dat namelijk zeer uitgebreid. De standardeisen vragen bij ALLE niet-intensieve onveranderlijk een maximaal bruinbezit, diezelfde standardeisen vragen een fijn-gestreept pigment met een heldere kleuruiting bij ALLE intensieven. Hetgeen neerkomt op een heel simpel samenvattende vaststelling:

A. De niet-intensieven (schimmels) kunnen wél te weinig bruin bezitten, NOOIT te veel;

B. De intensieven kunnen een Te veel aan bruin laten zien en TE weinig.

Dus, de niet-intensieve vogels uit de bruinserie moeten zo sterk mogelijk bruin-overgoten zijn, bij de intensieven is dat ongewenst en daarom strafbaar. Een goudbruine met een geheel bruinovergoten ruG is een vogel met een pigmentfout, een zilverbruine met een witte borst is een vogel met een pigmentfout, de hier gesignaleerde pigmentfouten vloeien voort uit zeer verschillende gezichtspunten. De goudbruine is een intensieve vogel, als de rug bruin is kán die rug niet meer helder zijn, de standaard zegt dat dat moet, en dus...! De zilverbruine moet een maximale pigmentconcentratie laten zien over het GEHELE lichaam, daar hoort natuurlijk ook de borst bij, en dus...!

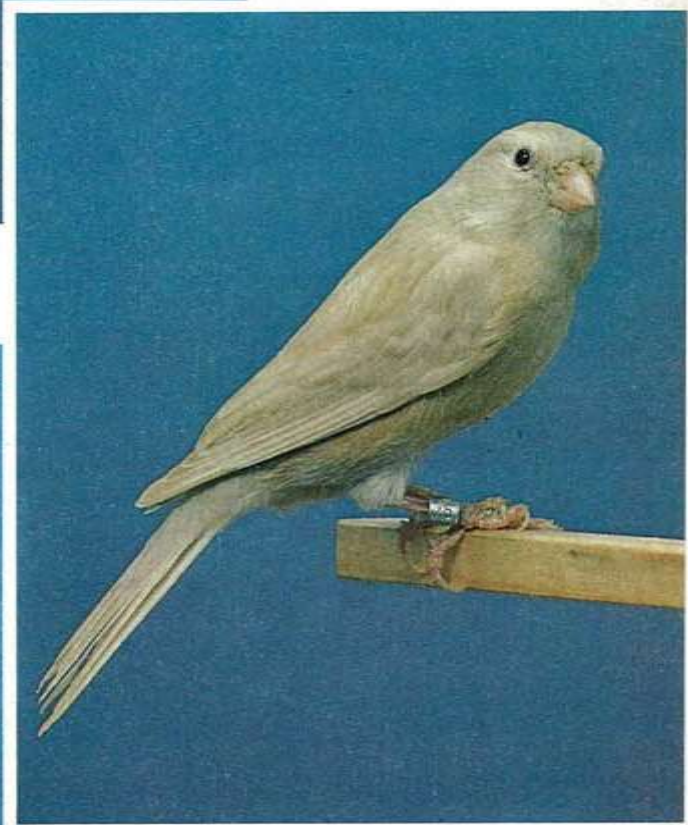
Wanneer we nu, in alle redelijkheid, de eisen zoals die zijn weergegeven in de standaard betrekken bij het samenstellen van de fokparen, ja, dan zult ook U eigenlijk moeten erkennen dat de twee verschillende ideaalbeelden foktechnisch inderdaad niet of slecht bij elkaar blijken te passen. Ter verduidelijking is het verstandig om een voorbeeld te gebruiken, ik zou niet graag verkeerd begrepen willen worden. Een schitterende goudbruine man wordt gepaard aan een magnifieke zilverbruine pop, twee ideaalbeelden dus. Kom me niet aan boord met de kreet dat nooit goud X zilver gepaard moet worden, daar hebben we het nu niet over, nu is de pigmentuiting in het geding. Deze paring zal een volkomen normaal uitkomstbeeld te zien geven, 50% der

jongen is intensief en 50% i schimmel. In theorie is dat onaar vechtbaar, de praktijk is toch even anders. Oh ja? JA! In de praktijk blijkt het een welhaast exceptionele uitzondering te zijn als deze paring leidt tot het ontstaan van zonen die de evenknie van de vade zijn, de te verwachten goudbruinen zullen meestal te bruin zijn en niet intensief genoeg zijn, voor intensieve kleurslagen uit de bruinserie zijn dit ernstige fouten. In de praktijk blijkt ook dat de te verwachten zilverbruinen niet het kaliber van de moeder hebben, enkele gunstige uitzonderingen daargelaten. Hoe komt dat nu? Dat wordt veroorzaakt door het feit dat deze paring een typisch voorbeeld is van veel toegepaste paringen, paringen die toegepast worden om van twee walletjes te eten, van het intensieve walletje en van het schimmelwalletje! U moet weten en kunnen weten dat je ook wel eens een deksel op de neukant krijgen als je van twee walletjes eet, zeker in de bruinserie is dat snel het geval. Omdat de pigmenteisen voor de intensieve kleurslagen uit de bruinserie zo duidelijk verschillend zijn van de pigmenteisen der schimmelvogels uit deze serie is het eigenlijk logisch dat gezegd wordt dat deze vogel foktechnisch niet bij elkaar passer. De vraag of er betere paringen te bedenken zijn is welhaast onvermijdelijk, die zijn er inderdaad. Paai als U intensieven in de bruinserie wilt fokken, een goede vogel aan een vogel die bemerkingen heeft gekregen in de trant van 'niet intensief genoeg' of 'niet helemaal helder', zulke vogels zijn bij uitstek geschikt voor de fok van intensieven. Ik ga er van uit dat U inzake het pigmentbezit voldoende kritisch zult zijn. Het fokken van schimmelvogels in de bruinserie moet anders paar schimmelvogels aan matig schimmels, met onveranderlijk steeds een zo maximaal mogelijk pigment, dat doende kan het pigment nog wat aangedikt worden en de bevederingslengte blijft binnen de perken te blijven. Volgend maand zal ik met U langs de groen serie wandelen, in figuurlijke zinnen TOT DAN!

[
Jan Kuipe

zilverbruin

zilverbruinpastel

goudbruin